

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

15 yaşlı
məktəblinin
müəmmalı
intiharı

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 10 avqust 2016-cı il Çərşənbə № 174 (6495) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Ərdoğan - Putin tarixi görüşü baş tutdu - münasibətlərdə sonuncu buz da əridi

Qərbin də diqqətdə saxladığı Peterburq görüşündə Türkiyə və Rusiya yeni "Yol xəritəsi" ilə yola davam qərarı verdi; **Ərdoğan:** "Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya üçtərəfli formatı yaradıla bilər"

yazısı səh.3-də

Vergi müfəttişlərinin hegemonluğuna son qoyula bilər, əgər...

yazısı səh.4-də

YAP və Musavat referendumla bağlı imza yığır

yazısı səh.5-də

Əli Abbasov mülklərini hərraca çıxarıb

yazısı səh.4-də

Musavatdan növbəti istefa - partiya çalxalanır

yazısı səh.5-də

Beynəlxalq Bankdan oğurlanan 6 milyard manat kimlərin cibində "əriyir"?

yazısı səh.6-də

İran-Azərbaycan əlaqələri yeni məcraya qədəm qoyur

yazısı səh.7-də

Bakıda saxta MTN-çilərin ələ keçirdiyi 3.4 milyon dolların sahibi niyə gizlədilir?

yazısı səh.10-də

Bakı Zirvəsi düşmən ölkənin mövqelərini susdurdu

yazısı səh.7-də

Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidməti 30 məhkəmə qərarını icra etmir

yazısı səh.10-də

Qarabağla bağlı Kremlin "nə şiş yansın, nə kabab" siyasəti

yazısı səh.11-də

Bakı ölkənin hərbi parkını gücləndirir - mühüm gəlişmə

AZƏRBAYCAN RUSİYADAN YENİ SİLAHLAR

ALACAQ - İŞGALÇI ÖLKƏYƏ BƏD XƏBƏR

Putinin yaxın adamı, ermənilərin isə "persona non-grata" elan elədiyi Roqozin yeni kontraktların anonsunu verdi; **rusiyalı hərbi analitik:** "Azərbaycan bizdən dəqiq silahlar almağa çalışacaq..."

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Ermənilər prezidentlərin Bakı sammitindən təlaşa düşüb

Əliyev-Putin-Ruhani görüşü düşmən ölkədə ciddi narahatlıq yaradıb; İranda Azərbaycan arasında tikiləcək dəmiryol xətti və Rusiya-Azərbaycan yaxınlaşması Ermənistanda heyəcanla qarşılanıb

yazısı səh.9-də

Sələmçiliyi deputat Rəfət Quliyevi mandatsız qoya bilər

yazısı səh.6-də

Jurnalist Rasim Əliyevin döyülüb öldürülməsindən bir il ötdü

yazısı səh.2-də

Tanınmış hüquq müdafiəçisi ağır durumda

yazısı səh.3-də

"Müavinət kartı Raquf Orucovun ailəsinə təqdim edildi"

"Cari il aprel ayında Ermənistanın ölkəmizə qarşı silahlı təcridatının qarşısının alınması zamanı həlak olmuş polkovnik-leytenant Raquf Orucovun ailəsinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin şəhid ailələri üçün nəzərdə tutulan təqaüdünün, habelə övladlarına pensiya və aylıq sosial müavinətin təyin olunması tam təmin edilmişdir".

Bu barədə musavat.com-a Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Elman Babayev məlumat verdi. O bildirdi ki, şəhidin həyat yoldaşı Sevinc Əlizadənin adına plastik kartın hazırlanması üçün Kapital Bank ASC-yə müraciət olunub: "Kart qısa müddətdə hazırlanaraq avqustun 9-da ona təqdim olunub və aylıq məbləği 907,70 manat olan pensiya 4 aprel tarixdən hesablanaraq, avqust ayı da daxil olmaqla 5 ay üzrə ümumi məbləği (4447 manat) onun həyat yoldaşının adına olan kart hesabına köçürülüb.

Eyni zamanda şəhid ailəsi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aylıq məbləği 220 manat olan təqaüdünün qanunvericiliyə uyğun olaraq şəhidin ailə üzvləri arasında bərabər bölünməsi əsasında aylıq 165 manatı S.Əlizadəyə və onun 2 övladına təyin olunmuşdur. Prezident təqaüdünün 4 aprel-iyul ayları üzrə 643,5 manatlıq məbləği 19 iyul tarixdə ona ödənilmişdir. Qeyd olunanlardan əlavə, S.Əlizadənin uşaqlarına aylıq 38 manat sosial müavinət təyin olunmuşdur. Sadalanan sosial ödənişləri ümumiləşdirdikdə, bundan sonra da S.Əlizadənin ailəsinə hər ay 1110,7 manat (165+907,7+38) ödəniş olunacaqdır".

Şəhidin həyat yoldaşı Sevinc Əlizadə nazirlik tərəfindən məsələnin dərhal nəzərə götürülərək operativ həll olunmasına görə təşəkkürünü bildirib: "Sosial ödənişlərin təyin olunması ilə bağlı bir neçə gün bundan öncə, yeni avqustun 3-də Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə rəsmi müraciət etmişəm və qısa müddət ərzində məsələ həll olunub. Mən burada yüksək səviyyədə qarşılansam və nazirliyin əməkdaşlarına təşəkkürümü bildirirəm. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi qısa müddətdə müvafiq sənədlərin tam tərkibdə əldə olunmasını təmin edib".

Neft Fondu 29 banka 50 mln. dollar satıb

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) tərəfindən 50 mln. ABŞ dolları məbləğində vəsait hərraca çıxarılıb.

Fondun musavat.com-a verilən məlumatına görə, hərraca çıxarılmış vəsait 29 banka satılıb.

İl ərzində ARDNF tərəfindən hərracla vasitəsilə valyuta satışı davam etdiriləcək.

Türkiyədə qiyama görə 16 min nəfər tutulub

Türkiyədə hərbi qiyama görə həbs olunan şəxslərin sayı 16 minə çatıb. Novator.az bildirir ki, ədliyyə naziri Bəkir Bozdağ avqustun 9-da jurnalistlərə belə açıqlama verib. Bəkir Bozdağ qeyd edib ki, hazırda daha 6 min nəfərin işi sənədləşdirilmək üzrədir.

İyulun 15-i gecə Türkiyədə bir qrup hərbi hakimiyyəti ələ almaq təşəbbüsü göstərən 350-dək adamın həlak olması, 3500-dən çox adamın yaralanması ilə nəticələnən qiyam yatırılıb.

Həbsə düşənlərin böyük əksəriyyəti general, polkovnik və aşağı rütbəli zabit, hakim, prokurorluq işçisi, polis və məmurdur. Hakimiyyət çevriliş cəhdinin ABŞ-da mühacirətdə olan islamçı alim Fətullah Gülenin planı olduğunu iddia edir.

İyulun 21-də Türkiyədə 3 aylıq fəvqəladə vəziyyət tətbiq olunub.

Jurnalist Rasim Əliyevin döyülüb öldürülməsindən bir il ötdü

Jurnalist Rasim Əliyevin ölümündən bir il ötür. Ötən il avqustun 8-də bir qrup şəxs tərəfindən döyülən ann.az saytının əməkdaşı Rasim Əliyev bir gün sonra müalicə aldığı xəstəxanada dünyasını dəyişmişdi.

R.Əliyevin ölümünə əsas səbəb isə onun öz facebook səhifəsində "Qəbələ" futbol klubunun kapitanı Cavid Hüseynov haqda tənqidi fikr yazması olub.

Jurnalist R.Əliyev klubun kapitanının kipli jurnalistə qarşı etdiyi hərəkəti tənqid etmişdi: "Bu cür əxlaqsız, tərbiyəsiz və özünü idarə etməyi bacarmayan bir futbolçunun məni Avropa meydanlarında təmsil etməsini istəmirəm".

Bundan sonra bir qrup şəxs Rasim Əliyevə zəng edərək onu təhqir ediblər. Daha sonra Cavid Hüseynov özü jurnalistə zəng edərək, iradını bildirib. Rasim Əliyev ikinci hərəkətin yanlış anlaşılma olduğunu deyib və tərəflər telefonda sağılaşılıb.

Daha sonra Rasimi təhqir edənlər yenidən ona zəng edərək üzr istəmək məqsədilə görüşmək istədiklərini deyiblər. Və onlar jurnalistin yaşadığı Bayıl qəsəbəsinə gəliblər. Görüş "Bayıl Market" in qarşısında - nəzarət kameralarının qarşısında olub. Daha sonra həmin

hadisənin görüntüləri ortaya çıxdı.

Altı nəfər olduqları deyilən şəxslər Rasimi döyərək, ciddi bədən xəsarətləri yetiriblər. Rasim Əliyev özü atasının məşinisi ilə yaxınlıqda olan təcili tibbi yardım məntəqəsinə gedib.

Sakitləşdirici iynə vurulduqdan sonra onu 1 sayılı Şəhər Klinik Xəstəxanasına (keçmiş "Semaşko" adına xəstəxana) aparıblar. Müayinə zamanı məlum olub ki, Rasim Əliyevin qabırğaları sınıb, sol qulağı eşitmə qabiliyyətini itirib, daxili orqanları da zədələnib. Səhəri gün isə jurnalist orada ölüb.

2016-cı il aprelin 1-də məhkəmənin hökmü ilə jurnalist Rasim Əliyevin ölümündə təq-

sirli bilinən E.İsmayilov 13 il, A.Əliyev 12 il 6 ay, C.Məmmədov 11 il, S.Mustafayev və K.Mədətov 9 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

C.Hüseynovun özü isə Cinayət Məcəlləsinin 307.1 (ağır cinayətin hazırlanmasını və ya törədilməsini bilərək həmin cinayət barəsində xəbər verməmə) və 307.2-ci (qabaqcadan vəd etmədən ağır cinayəti gizlətmə) maddələri ilə təqsirləndirilərək, 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

R.Əliyevin ailəsinin vəkili və qohumları bu məsələdə həkimlərin də məsuliyyətinin obyektiv araşdırılmasını istəyirlər.

□ **Aygün SƏFƏRLİ**

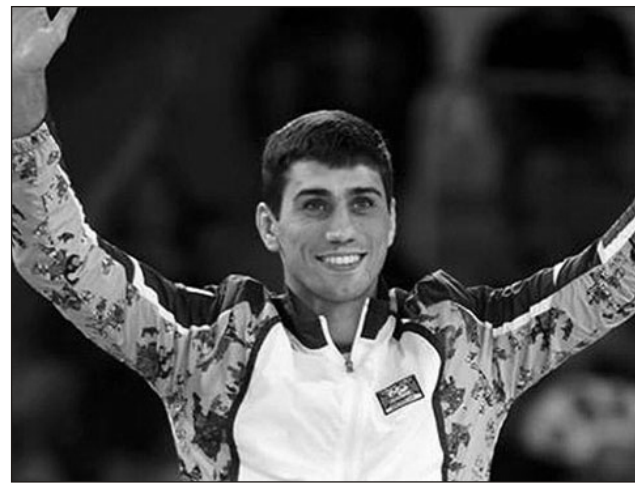
Dünyanın gözü Rioda... Azərbaycan bir medalla 27-ci sırada

Artıq bir neçə gündür ki, dünyanın gözü Braziliyanın Rio-de-Janeyro şəhərində keçirilən 31-ci Yay Olimpiya Oyunlarına yönəlib. Qeyd edək ki, son 4 illiyin ən böyük turniri olan oyunların açılış mərasimində Braziliyanın yerli vaxtı ilə 5 avqust saat 20:00, Azərbaycan vaxtı ilə isə 6 avqust saat 03:00-da start verilib. Yarışlara 206 ölkədən 10 min 403 nəfər idmançı qatılıb. Azərbaycan da 56 atletlə Olimpiya Oyunlarında iştirak edir. Bu günə qədər atletlərimizin həm uğurlu, həm də uğursuz nəticələri olub.

Elə ilk yarış günündə milli yığmamızın bir üzvü mübarizəyə qoşulub. Olimpiya yığmamızın ilk sınaqçısı isə kamandanın oxatan Olqa Senyuk olub. 64 idmançı arasında mübarizə aparan təmsilçimiz yarışda 623 xal toplayaraq, 37-ci yerlə kifayətlənməli olub.

Oyunların ikinci günündə 10 metr məsafəyə pnevmatik tapançadan güllə atıcılığı üzrə keçirilən yarışda isə təmsilçimiz Rusla Lunyov altı atəş seriyasından sonra 577 xal toplayıb. Beləliklə də 48 idmançı arasında 15-ci yer tutaraq yarışlardakı mübarizəsini dayandırıb.

Həmin gün iki nəfərlik qayıqda 2000 metr məsafə üzrə yarışların təsnifat mərhələsində ilk qrupda mübarizə aparan təmsilçilərimiz Aleksandr Aleksandrov və Boris Yutov cütlüyü yarımfinala yüksələrək Azərbaycanlı azarkeşləri sevindiriblər. Cütlük 6:40,52 nəticə gös-

tərək 5 cütlük arasında ikinci yeri tutub.

Avqustun 7-də isə cüdo yığmamızın üzvü Orxan Səfərov tatamiyə çıxaraq yarımfinala qədər yüksələ bilib. Bura qədər uğurlu nəticələr göstərən Orxan Səfərov bürünc medal uğrunda mübarizəsi uğursuz olub. İdmançımız 2 cərimə balı ilə uduzaraq yarışlardan mədalsız ayrılıb.

Azərbaycana ilk medal qazandıran isə 73 çəki dərəcəsinə qədər tatami üzərində çıxan cüdoçumuz Rüstəm Orucovqt olub. O, yalnız final oyununda uduzaraq gümüş medala sahib olub.

Qılıncoyuna yarışlarında mübarizə aparan atletimiz Səbinə Mikina elə ilk oyunda məğlub olaraq oyunlardan uzaqlaşdı.

Ümumilikdə isə bu günə qədər əldə etdiyi nəticələrə görə Azərbaycanın yığma komandası 31-ci Yay Olimpiya

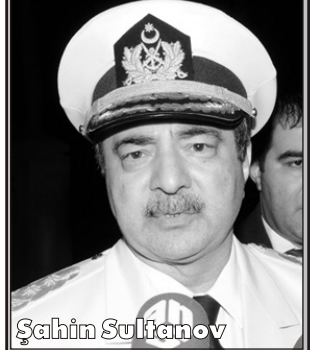
Oyunlarında 27-ci sırada qərarlaşıb. Yığmamız hələ ki bir medal qazana bilib.

Rio-2016 Yay Olimpiya Oyunlarında boks yarışları davam edib. Apasport.az saytının məlumatına görə, yarışın V günündə Azərbaycan yığmasının daha 3 üzvü mübarizəyə qoşulub.

İlk olaraq ringə Kamran Şahsuvarlı çıxıb. 75 kq çəki dərəcəsinə mübarizə aparan təmsilçimiz mübarizəyə 1/16 final mərhələsindən start verib. O, çinli Zao Minqanqla qarşılaşıb. Görüş 3:0 hesabı ilə Kamranın xeyrinə başa çatıb. Bu nəticə ilə təmsilçimiz 1/8 finala yüksəlib. O, bu mərhələdə rusiyalı Artyom Çebotaryov ilə döyüşəcək. Həmin matç avqustun 13-də keçiriləcək.

Hazırda Olimpiyada hesabında 5 qızıl, 7 gümüş və 7 bürünc medal olan ABŞ liderlik edir.

□ **Xalidə GƏRAY**

Vitse-admiralın işini aparan müstəntiq məsuliyyətə cəlb edildi

Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) sabiq komandanı, vitse-admiral Şahin Sultanov və HDQ-nin digər rütbəli şəxsləri ilə bağlı başlatılmış cinayət işi üzrə istintaq qrupunun müstəntiqi olmuş Məmmədli Vüqar Sahib oğlu məsuliyyətə cəlb edilib.

Bu barədə "Qafqazinfo"ya Şahin Sultanovun və HDQ-nin Yanacaq Xidmətinin eks-reisi, polkovnik-leytenant Kazım Əsgərovun vəkili Adəm Məmmədov məlumat verib. Hüquqşünas bildirib ki, səbəb V.Məmmədlinin Kazım Əsgərovdan külli miqdarda pul almasıdır:

"Hərbi Dəniz Qüvvələri ilə bağlı işin istintaqını aparan Hərbi Prokurorluğun mühüm işlər üzrə müstəntiqi Vüqar Məmmədli müdafiə etdiyim şəxsin 20 min manat pulunu ələ keçirib. O, bu məbləği adicəkilən şəxsi ev dustaqlığına buraxmaq adı ilə mənimləyib".

A.Məmmədov əlavə edib ki, Kazım Əsgərov bununla bağlı Baş Prokurorluğa müraciət edib və araşdırma başlandıqdan sonra sənədlər Korruptsiya ilə Mübarizə İdarəsinə göndərilib. İşin aparılması isə prokurorluğun mühüm işlər üzrə böyük müstəntiqi Rəşad Məmmədova tapşırılıb.

Daha sonra Azərbaycan baş prokuroru tərəfindən təqdimata əsasən məhkəmə müstəntiqin məsuliyyətə cəlb edilməsi ilə bağlı qərar çıxarılıb:

"Vüqar Məmmədli 20 min ələ keçirərək həmin pulu Hərbi Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə dair İşlər İdarəsinin reisi Hüseynzadə Mehdi Tofiq oğluna çatdıracağını deyib. İstintaq zamanı Vüqar Məmmədli pulu aldığı etiraf edib. Amma anasının xəstə olduğunu əsas gətirərək, məbləği borc adı ilə götürdüyünü bildirib. Bu cinayət işi üzrə Əhmədov Ülvi Rövşən oğlu, vəkili Aslanov Sənan Aslan oğlu şahid qismində dindiriliblər. Və məsələ təsdiqini tapıb".

Vəkil əlavə edib ki, hazırda işə Bakı Hərbi Məhkəməsinin hakimi Rafiq Abbasov baxır. Avqustun 9-da da məhkəmə iclası keçirilib və təxirə salınıb.

A.Məmmədov iddia edib ki, Respublika Hərbi Prokurorluğunda baxılan cinayət işləri qərəzli aparılır: "Dəniz Qüvvələri ilə bağlı aparılan cinayət işi də qərəzli olub. Müvəkkilimin 20 min pulunun mənimlənməsi məsələsində təkə Vüqar Məmmədli yox, idarə reisi Mehdi Hüseynzadənin də rolu var. Bu, bir daha təsdiq edir ki, müstəntiqlər işi qeyri-obyektiv aparıblar. Onun gördüyü iş külli miqdarda mənimləmə faktıdır (178. 3.2). Bu halda Vüqar Məmmədlini 7 ildən 12 ilə kimi həbs gözləyir. Amma o, hələ də həbs edilməyib".

Dünən Rusiyanın ikinci paytaxtı sayılan Sankt-Peterburq şəhərində Rusiya və Türkiyə prezidentləri Vladimir Putin və Rəcəb Tayyip Ərdoğan arasında tarixi görüş olub. Ona görə "tarixi" ki, ötən il noyabrın 24-də Türkiyə səmasında Rusiyanın "Su 24" təyyarəsinin vurulması səbəbindən korlanan ikitərəfli əlaqələrin bərpasından sonra bu, yüksək səviyyəli ilk təmas idi.

İki ölkə rəhbərinin 2 saat çəkən görüşündən sonra tərəflər geniş tərkibdə ikitərəfli əməkdaşlığı müzakirə ediblər. Görüşdən sonra birgə mətbuat konfransı keçirilib. Bundan sonra iş adamları ilə bir araya gəliblər.

"Reuters" in məlumatına görə, Türkiyə prezidentinin nümayəndələri danışıqları çox pozitiv qiymətləndiriblər.

Ərdoğan-Putin tarixi görüşü

baş tutdu - münasibətlərdə

sonuncu buz da əridi

Qərbin də diqqətdə saxladığı Peterburq görüşündə Türkiyə və Rusiya yeni "Yol xəritəsi" ilə yola davam qərarı verdi; **Ərdoğan: "Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya üçtərəfli formatı yaradıla bilər"**

"Ümumi ovqat çox pozitivdir. Hər iki tərəf qəti şəkildə növbəti addımlara köklənib", - deyə onlar vurğulayıblar. Onlar həmçinin iki ölkə arasında münasibətlərin bərpası üzrə iki lider arasında dəqiq konsensus əldə edildiyini bildiriblər.

Maraqlıdır ki, Ərdoğan-Putin görüşünə Tataristan Respublikasının başçısı Rüstəm Minnaxanovun da qatıldığı bildirilir. "Report" un xəbərinə görə, bu haqda "ProKazan" məlumat yayıb...

Qəzet çapa gedərkən səfər çərçivəsində ikitərəfli təmaslar və müzakirələr davam edirdi. Əsas müzakirə mövzuları ikitərəfli iqtisadi-ticarət əlaqələrinin tam həcmdə bərpası, energetika, o sırada "Türk axını" layihəsinin perspektivi, terrorla mübarizə, Suriya mövzusu və ikitərəfli əməkdaşlığın zəruri edən digər regional məsələlər olub. İki prezident arasında danışıqların əsasən bağlı qapılar arxasında keçdiyi nəzərə alınırsa, Dağlıq Qarabağ mövzusunun da müzakirəsi istisna olunmurdu.

"Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya üçtərəfli formatı yaradıla bilər".

APA-nın məlumatına görə, bunu Rusiyada səfərdə olan Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyip Ərdoğan rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşündən sonra keçirilən mətbuat konfransında deyib.

O, görüşdə məsələnin müzakirə olunduğunu bildirib. Ərdoğan qeyd edib ki, Türkiyə Azərbaycan və Rusiya ilə üçtərəfli formatın yaradılması məxanizminə müsbət baxır.

□ Analitik xidmət

Tanınmış hüquq müdafiəçisi ağır durumda

Komada olan Fuad Həsənovun yardıma ehtiyacı var

"Demokratiya Monitoru" təşkilatının rəhbəri Fuad Həsənovun sağlıq durumu ağırlaşmışdır. Hazırda hüquq müdafiəçisini xilas etmək üçün ictimai kampaniya başlanılıb. Sivil Toplum Platforması (STP) vətəndaş cəmiyyətinin tanınmış nümayəndələrindən olan Fuad Həsənova yardım edilməsi üçün müraciət ünvanlayıb. STP vətəndaşları, aidiyyəti dövlət qurumlarını və beynəlxalq təşkilatları hüquq müdafiəçisinin hayatını xilas etməyə çağırıb.

"Yeni Müsavat" Fuad Həsənovun durumu ilə bağlı həyat yoldaşı Leyla xanımın əlaqə saxlayıb. O bildirib ki, hazırda F. Həsənov reanimasiyadadır və vəziyyətində heç bir irəliləyiş yoxdur: "Vəziyyəti ağırdır. Problem beynəndədir. Lakin xəstəliyin nə olması ilə bağlı hələ ki dəqiq diaqnoz qoya bilməyiblər. Xaricdən mütəxəssislər gəlib, gözləyirik. Hazırda huşu özündə deyil".

Qeyd edək ki, Fuad Həsənov hüquq müdafiəçisidir, "Demokratiya Monitoru" təşkilatının rəhbəridir. 1977-ci il təvəllüdü F. Həsənov evlidir, bir körpə uşağı var. Hüquq müdafiəçiləri onun Azərbaycan vətəndaş cəmiyyəti üçün fəaliyyətini müsbət qiymətləndiriblər.

Seçkilərin Monitorinqi və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzinin rəhbəri Anar Məmmədli "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, Fuad Həsənov insan hüquqları sahəsində çalışan ən fədakar hüquq müdafiəçilərindən biridir: "Mən Fuad Həsənovu təxminən 90-cı illərin sonlarından tanıyıram. O, həmin vaxt Azərbaycan Demokrat Partiyasının gənc liderlərindən biri idi. Partiyada katib vəzifəsində də çalışıb. Aksiyalarda, konfranslarda çox fəal olub. Politologiya üzrə təhsil alıb və çox savadlı insandır. 2000-ci illərin əvvəllərindən isə siyasi fəaliyyətini dayandıraraq, ictimai fəaliyyətə keçmişdi. Hüquq müdafiəçisi kimi çalışırdı. Mən xatırlayıram ki, xüsusən Nardaran hadisələri zamanı çox fəal idi, oradan məlumatların hazırlanmasında, xarici mediaya informasiya çatdırılmasında çox fəal idi. Geniş ictimaiyyət onu daha çox Nardaran hadisələrindən sonra tanımağa başladı. Bundan başqa, beynəlxalq hüquq-müdafie təşkilatları ilə əməkdaşlığa başladı, sonra "Demokratiya Monitoru" təşkilatını yaratdı və müstəqil olaraq insan hüquqlarının müdafiəsi ilə, siyasi məhbusların müdafiəsi ilə məşğul olurdu. Mən onu yüksək analitik qabiliyyətə malik olan fədakar bir insan kimi xatırlayıram. Bu sahənin ən cəsarətli, fədakar insanlarından biridir".

A. Məmmədli uzun müddətdir Fuad Həsənovun səhhətindən şikayətləndiyini bildirdi: "Son vaxtlar səhhətindən şikayətləndirdi. Bildiyiniz kimi, nəticəsi də pis oldu. Ən son onu iyun ayında gördüm, səhhətindən şikayət edirdi, əməliyyata hazırlanırdı. Əfsuslar olsun ki, əməliyyat oldu, lakin nəticə ürəkəçən olmadı, səhhətində problemlər ortaya çıxdı".

Qeyd edək ki, Sivil Toplum Platforması (STP) vətəndaş cəmiyyətinin tanınmış nümayəndələrindən olan Fuad Həsənova yardım kampaniyası elan edib. Hüquq müdafiəçisinə yardım məqsədilə onun həyat yoldaşının adına Azərbaycan Beynəlxalq Bankında hesab da açılıb.

Hesab nömrələrini təqdim edirik:

AZ63IBAZ33801019449278105216 (AZN);

AZ84IBAZ33811018409278105216 (USD);

AZ64IBAZ33811019789278105216 (EURO);

STP-nin verdiyi məlumata görə, hazırda hesaba hüquq müdafiəçisinə yardım məqsədilə vəsaitlər də daxil olur və yardım kampaniyası fərdi və təşkilatı qaydada davam edir. Ancaq toplanmış vəsait hüquq müdafiəçisinin xilasını üçün yetərli deyil.

F. Həsənovun həkimlərinin bildirdiyinə görə, sağlamlığı üçün hüquq müdafiəçisinin ən qısa zamanda ölkə xaricinə aparılmasına ehtiyac var. Lakin təəssüf ki, ailəsinin, əzizlərinin, bir neçə fədakar insanın maddi imkanları bunu təmin etmək üçün yetərli deyil. F. Həsənovun xaricdə müalicəsinin yeganə mümkün çıxış yolu əlaqəli dövlət qurumlarının duruma müdaxiləsi ilə ola bilər.

Xatırladaq ki, F. Həsənov səhhətində yaranan probleməndən sonra 2016-cı il iyunun 27-də əməliyyat olunub. Əməliyyatdan sonra vəziyyəti daha da pisləşib, başında kəskin ağrılar yaranıb. Bir gün sonra ikinci dəfə əməliyyat olunub. O, Avrasiya klinikasının reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilib.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Görüşə mühüm dəyər verən ikinci faktor Türkiyədəki 15 iyul hərbi çevriliş cəhdi səbəbindən Ankara-Vaşinqton münasibətlərinin soyumasından sonra Ərdoğanın xaricə ilk səfər qismində məhz Rusiyanı seçməsidir. Rusiyanın Ukrayna, Kırım məsələsinə görə Qərbin maliyyə-iqtisadi sanksiyalar altında olması görüşün əhəmiyyətini artıran üçüncü ciddi amil sayıla bilər.

İki liderin dünənki görüşünün səkkiz aylıq böhrandan sonra Rusiya-Türkiyə münasibətlərinə impuls verəcəyi gözlənilirdi. Prezident Putinin sözü Dmitri Peskovun sözlərinə görə, görüşdə münasibətlərin bərpası üçün hansı tempdə və hansı ardıcılıqla məşğul olunacağına dair ciddi fikir mübadiləsi aparılacaqdı.

Qeyd edək ki, Türkiyə prezidenti R. T. Ərdoğan bu ərəfdə Rusiya səfərinin tarixi səfər və yeni başlanğıc olacağını söyləmişdi. "İnanıram ki, dostum Vladimirlə danışıqlarda ikitərəfli münasibətlərdə yeni səhifə açılacaq. Bizim ölkələrimiz birlikdə çox şey edəcək. Rusiya ilə bütün münasibətlərimizi inkişaf etdirəcəyik" - Türkiyə dövlət başçısı səfər öncəsi ümidlə bildirmişdi.

Qərbdə də bu görüşə diqqət böyükdür. Məsələn, Peterburq danışıqlarının ABŞ və Avropa üçün önəmindən söz açan sabiq diplomat, ABŞ-ın Azərbaycandakı keçmiş səfəri və Minsk Qrupundakı eks-həmsədrisi **Metiyü Brayza** belə bir məqama diqqət çəkib ki, hərbi çevriliş cəhdindən sonra NATO, ABŞ və Avropa Birliyi Türkiyəyə dəstək verməyəndə Rusiya Ərdoğanı tam dəstək ifadə edib.

"Bu gün Türkiyə özünün İraq və Suriya ilə sərhədlərindəki qeyri-sabit vəziyyət, Misirə zəifləyən əlaqələr, Avropa və ABŞ-la problemlər səbəbindən mürəkkəb duruma düşüb. Rusiya isə azsaylı ölkələrdəndir ki, Ankara onunla yaxınlaşmaya gedə bilər" - Brayza qeyd edib. Onun sözlərinə görə, iki ölkə liderləri görüş zamanı energetik layihələri, o cümlədən "Türk axını" qaz kəmərinin, ikitərəfli əlaqələrin tam həcmdə bərpası üçün bir çox aspektləri müzakirə edəcəklər.

Sabiq diplomat hesab edir ki, tərəflər bütün əsas aspektlərlə bağlı razılığa gələn kimi iki dövlət arşında münasibətlər bütünlüklə bərpə olunaçaq. Lakin Brayza görə, Ərdoğanın səfəri global dəyişikliklərə gətirməyəcək və daha çox "pozitiv dəyişikliklərə doğru yolda ilk addım" olacaq.

Peterburq görüşü ərəfasində yayılan daha bir maraqlı mə-

lumat budur ki, Ankara ilə Moskva Suriya böhranının aradan qaldırılması istiqamətində görüləcək işlərlə bağlı razılığa gəlib. Belə bir xəbər Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi saytında yer alıb. Məlumatla görə, xarici işlər nazirinin müavini Mixail Boqdanov və Türkiyə XİN nümayəndəsi Ümit Yalçın ikitərəfli operativ əməliyyatlara start vermək haqda razılıq əldə ediblər (axar.az).

Rusiya və Türkiyə prezidentləri arasında görüş Sankt-Peterburqun Strelni rayonunda Konstantinov sarayında baş tutub. Görüşdə Türkiyə tərəfdən xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu, Prezident Administrasiyası baş katibinin müavini İbrahim Kalın və tərcüməçi, Rusiya tərəfdən isə ölkənin xarici işlər naziri Sergey Lavrov, prezidentin köməkçisi Yuri Uşakov və tərcüməçi Gülnarə Ziqanışina iştirak edib.

Putin və Ərdoğan öncə qısa bəyanat veriblər və qarşıdakı danışıqlarda müzakirə ediləcək mövzuların anonsunu veriblər. Bundan sonra görüş bağlı qapılar arxasında davam edib.

"Rusiya və Türkiyə dialoqu yeniləmək istəyir. Sizin ölkə daxildəki çox mürəkkəb siyasi vəziyyətə rəğmən, bugünkü səfəriniz göstərir ki, hamımız dialoqu yenilənməsinin bərpə olunmasını, Türkiyə və Rusiya xalqlarının maraqları naminə əlaqələrin bərpasını istəyirik" - Putin Ərdoğanla görüşdə deyib. Rusiya lideri Türkiyədə dövlət çevrilişi cəhdindən sonra Ərdoğanı ilk zəng edən şəxs olduğunu xatırladaraq bir daha Türkiyə rəhbərlərinə dəstəyini ifadə edib, "Biz hər cür dövlət çevrilişinə qarşıyıq. Bu bizim prinsiplial mövqeyimizdir" - deyib.

"Rusiya və Türkiyənin əməkdaşlığı regiondakı bir çox problemin həllinə öz töhfəsini verəcək. Ümid edirik ki, əlaqələrimizi yeni səviyyəyə qaldıra biləcəyik. Bölgənin siyasi nöqtəyi-nəzərdən bizdən gözləntiləri var". Bunu isə Ərdoğan bildirib. O, ölkəsində baş verən dövlət çevrilişi cəhdindən sonra Rusiya prezidentinin telefon zəngini yüksək qiymətləndirdiyini və buna şad olduğunu vurğulayıb, verdiyi dəstəyə görə Kreml başçısına minnətdarlıq edib.

Dəyişən dövranlar, dəyişən adlar

Samir SARI

Ankaradakı Gülən prospektinin adı dəyişdirilib. Bilən adamlar deyir ki, bu adın Fətullah Günlə əlaqəsi yoxdur. Sadəcə, hər ehtimala qarşı dəyişdiriblər ki, nə olar, nə olmaz. Dəyişdirmələr, pis çıxardı, FETÖ-nün piarı, reklamı kimi anlaşıldı. Ancaq prospektin adını dəyişirsən, məsələ bitir. İndi prospektin adını Güldah qoyublar. Güldah - yəni Gül budağı. Əslində elə indi də o prospekt Gülni xatırladır. Bir də Abdulla Güli...

Hələ bu xüsusda başqa bir xəbər də var. Adanada da Kənan Evren bulvarının adını dəyişdirib MHP başqanı Dövlət Baxçalının adını veriblər. Çünki Adananın meri MHP üzvüdür, o və bələdiyyə şurasının, türkün sözü, üyeleri hesab ediblər ki, hərbi qiyam yolu ilə hakimiyyətə gəlmiş generalın adı bulvardan götürülməlidir.

Söz yox, bu proses digər şəhər və qəsəbələrdə də gedəcək, oralarda nə qədər qiyamçı adı daşıyan obyekt varsa, hamısının adı dəyişdiriləcək.

Qayda belədir. Dövran dəyişdisə, ondan qalan adlar da dəyişməlidir.

O ənənə bizdə də var. Burda da dəyişən dövranların gətirdiyi adlar olub və hamısı da vaxtı çatanda tarixə qovuşub. Məsələn, Gəncenin adı bir ara Abbasabad olub - İrannın buraları uşğal edən vaxtıymış, deyiblər, şəhərin adı şahın ismini daşısın. Sonra ruslar gəlib Gəncəni işğal eləyiblər, avtomatik olaraq Gəncənin adı olub Yelizavetpol. Sanki bu şəhəri rus çarçası Yelizavetanın atası Pyotr saldırmış. Bir müddət (114 il) də belə gedib. 1918-ci ildə öz dövlətimiz qurulanda Gəncənin adını özünə qaytarıblar. Amma 1934-cü ildə Stalin alovlu kommunist Kirovu öldürdükdən sonra qərara alıb ki, SSRİ-nin hər tərəfində onun xatirəsini əbədiləşdirsinlər, heykəllərini qoysunlar, şəhərlərə adını versinlər. Ermənilərin payına Vanadzoru güzəştə getmək düşüb, bizim payımıza - Gəncəni. Birincini Kirovakan ediblər, ikincisini Kirovabad. Ukraynada Kirovoqrada, Rusiyada isə Kirovsk adlı şəhərlər əmələ gəlib.

Ancaq 1989-cu ildə siyasi dövran yenidən dəyişdikdə Kirovun adını daşıyan şəhərlər öz köhnə adlarını bərpa ediblər.

Yadımdadır, 1980-ci illərdə vətənpərvərlik dalğası yeni-yeni ləpələndiyi vaxtlarda el dilində desək, Kiraabadın adının dəyişdirilməsi, yeni Gəncə adının bərpa olunması məsələsi qaldırılmışdı. O dövrün alovlu kommunist ziyalıları həmin adamların üstünə tökülüşmüşdülər, onları leninizmə, kommunizmə xəyanətdə suçlayırdılar. Əgər dövran dəyişmiş olmasa o adamları bir quruca ad üstündə güllələyəcəkdi. Donos yazanlar, onlara cəza tələb edənlər vardı. İndi axtarsaq, məlum olacaq ki, orda-burda "mən gəncəliyəm" deyər fəxr edən, toplantılarda Gəncənin qədimliyindən, özəlliyindən pafos dolu nitq irad edənlərin çoxu 1989-cu ildə Kirovabad adının saxlanmasını qətiyyətlə tələb edən kişilərin züryətləridir. Onlar yeni dövranı uyğunlaşmağı yaxşı bacarırlar.

Bir Kirovabad məsələsi deyildi, bizimkilər bu xüsusda o qədər həssas idilər ki, hətta Leninqradın adını dəyişib Sankt-Peterburq etmək istəyən leninqradlılara hiddət dolu məktub göndərmişdilər ki, elə şey etməyin, yoxsa üzünüzdə baxmarıq.

İntəhası, bəzən biz bu cür məsələlərdə ərincliklər də edirik. Məsələn, 1918-ci ildə əsasən ermənilərdən ibarət olan və tarixdə "26 Bakı komissarı" kimi qalan hökumətin tərkibindəki iki azərbaycanlıdan biri olan Məşədi Əzizbəyovun adı dünənəcən hər yerdə vardı, nəyə görə onun adına olan küçələr, metro stansiyası dəyişdirilmirdi. Hətta heykəli-filanı da qalırdı. Halbuki tarixçilər sübut etmişdilər ki, Əzizbəyov ermənilərə qoşularaq 31 Mart soyqırımında iştirak edib, qeyrətsiz mövqə tutub, günahsız xalqımızın qırğına göz yumub.

Bu baxımdan Nəriman Nərimanova da güzəşt var. O da "xalqımızın əbədi səadətini Rusiyaya bağlıdır" deyər dövlət müstəqilliyimizə qarşı olub, amma görünür, parlaq dövlət xadimi və nasir olması onun "qanının arasına girir". Yoxsa "Nərimanov" metrostansiyasının və eyni adlı parkın ismi çoxdan dəyişdirilirdi.

Hani Lenin meydanları, sarayları, prospektləri? Hamısının adı dəyişdirilib. Amma xalqımız o qədər də unutkan deyil. Karl Marksın heykəlinin Binəqədinin girişindən götürülməsinin 25 ili tamam olub, amma camaat hələ də bir-birinə ünvan verəndə "Karl Marksda oluram" deyir.

P.S. Bu gedişlə yəqin Kamal Sunalın çəkildiyi "Gülən adam" filminin adı da dəyişdiriləcək.

"MTN işi" nə görə vəzifəsindən azad edilən sabiq rabitə və informasiya texnologiyaları naziri Əli Abbasov Bakıdakı mülklərini kütləvi şəkildə satışa çıxarıb.

Bu barədə müsəvat.com-a məlumat verən mənbə qeyd edib ki, Əli Abbasov metronun "Gənclik" stansiyası yaxınlığındakı - "Zivella" mağazasının arxasındakı 12 sot ərazisi olan torpaq sahəsini tələm-tələsik satıb. Qaynağın sözlərinə görə, həmin mülk Əli Abbasovun oğlu Eldar Abbasovun adına olub və dəyərindən xeyli ucuz, 1,5 milyon manata satılıb: "Əli Abbasov, ümumiyyətlə, Bakı şəhərində olan obyektlərini kütləvi şəkildə satışa çıxarıb, dəyər-dəyməzinə satmaq istəyir. Maraqlıdır ki, "MTN işi" üzrə istintaqın ilk günlərində

Əli Abbasov mülklərini hərraca çıxarıb

"MTN işi" nə görə vəzifəsindən azad edilən sabiq nazir Bakıdakı torpaq sahəsini milyon yarıma satdı; o, paytaxtdakı digər obyektlərini də dəyər-dəyməzinə satır

Əli Abbasovun da bir sıra mülklərinə həbs qoyulmuşdu. Nazir işlədiyi dövrdə onun "sağ əli" olan, nazirliyin aparat rəhbəri Vidadi Zeynalov Məmməd Araz küçəsində (keçmiş Teymur Əliyev) Əli Abbasova möhtəşəm bir villa inşa etdirirdi, hələ tikintisi tam başa çatmamışdı. (Yəziyə həmin villanın şəkli əlavə edilir, bu haqda musavat.com daha öncə də yazmışdı-red.) Vidadi Zeynalovun (hazırda həbsdədir) da həmin ərazidə 3 yanacaq villası vardı. Həmin mülklərə istintaqın ilk dövründə həbs qoyulduğu bildirilirdi. Lakin maraqlıdır ki, hazırda Əli Abbasov o villanı da satışa çıxarıb. Bundan başqa, o, Bilgəhdəki bağ evini, şəhərin mərkəzindəki bir neçə obyektini də satır. Güman ki, o, hö-

kumətin başının daha çox referenduma qarışmasından istifadə edərək, gizli şəkildə, dövlətin milyonlarını talayaraq əldə etdiyi mülkləri satış nağd pula çevirmək istəyir. Çünki gələcəkdə "MTN işi"

üzrə məhkəmədə həmin mülklərin rəsmi qaydada onun əlindən alınacağı, dövlət nəfəne keçiriləcəyi şübhəsizdir. Çünki bu mülklər korrupsiya yolu ilə əldə edilib".

□ **T.ƏHMƏDLİ**

Vergi müfəttişlərinin hegemonluğuna son qoyula bilər, əgər...

İqtisadçı ekspert ölkə başçısının son sərəncamlarını şərh edir

Prezident İlham Əliyev avqustun 4-də "2016-cı ildə vergi sahəsində aparılacaq islahatların istiqamətləri"nin təsdiqi və vergi inzibətçiliyinin təkmilləşdirilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. İqtisadçılar hesab edirlər ki, bu sərəncam Azərbaycan iqtisadiyyatında müsbət yeniliklərə səbəb olacaq.

Lakin başqa bir məqam da ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda dəfələrlə sərəncamlar imzalanıb, bu istiqamət üzrə sadələşdirilmiş yeni qaydalar tətbiq olunsa da bəzi vergi müfəttişləri özbaşınalıklarına son vermirlər. Heç kimə sirr deyil ki, yerli valyutanın getdikcə dəyər itirməsi, ölkənin iqtisadi durumunun aşağı düşməsi xüsusilə də kiçik sahibkarların vəziyyətlərini pisləşdirir. Belə bir məqamda vergi müfəttişlərinin sahibkarları incitməsi isə əlavə problemlərə yol açır.

Bəs bu sərəncamdan sonra vergi sahəsində bu kimi özbaşınalıklara son qoyulacaqmı?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan İqtisadi Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Qubad İbadoğlu bildirib ki, sərəncamdan irəli gələn tədbirlərdən biri də patent vergi sisteminin tətbiqidir: "Hansı ki, bizim mərkəz bununla bağlı təxminən 2 il öncə hökumətə rəsmi olaraq təklif vermişdi. Əvvəla, təqdir edirik ki, bu vergi sistemi tətbiq olunmağa başlayacaq. Yəni bizim təklifimiz reallaşır. Əgər patent vergi sisteminin tətbiqinə başlanarsa, bu halda

sahibkarlarla vergi müfəttişləri arasındakı xoşagəlməz münasibətlər demək olar ki, patent müddəti dövründə müşahidə olunmamalıdır. Çünki qaydaya görə, uçota ehtiyac olmur. Bunun üçün kassa aparatı da lazımdır. Bu baxımdan da son nəticədə uçot və kassa aparatı olmadığı üçün vergi nəzarətinə də ehtiyac yoxdur. Bütün bunlara görə hesab edirəm ki, bu sistem tətbiq olunan halda yəqin ki, vergi müfəttişlərinin indiyə qədər olan hegemonluğuna son qoyulacaq. Xüsusilə də kiçik və orta sahibkarlıq üzərindəki qeyd etdiyimiz basqı az da olsa aradan qalxacaq. Hansı vergi ödəyiciləri patent vergi sisteminin obyektinə olacaqlarsa, onlar yersiz yoxlamalardan, nəzarətdən və haqsız müdaxilələrdən canlarını qurtaracaqlar".

Ekspert bildirib ki, Azərbaycanda vergi sisteminin xüsusilə də onlayn (online) rejimində fəaliyyəti mütərəqqi öi-

kələrin təcrübəsindən geri qalmır: "Ancaq təbii ki, praktikiyada problemlər var. Tətbiqində müəyyən inzibati müdaxilələr var və vergi orqanlarının bu fəaliyyətlərindən sahibkarlar əziyyət çəkirlər. Yersiz yoxlamalar, lazımsız müdaxilələr də yox deyil. Ancaq onu da qeyd edək ki, onlayn rejimə Vergilər Nazirliyinin gördüyü işi Azərbaycanda heç bir nazirlik etmir. Həqiqətən də onlardan informasiya almaq çox asandır, bütün məlumatları saytlarında yerləşdirirlər, əl çatdırırlar. Vergi orqanlarının fəaliyyəti, onları tənzimləyən sənədlərlə bağlı da heç bir çətinlik yoxdur. Bunların hər birinə çıxış var. Bəlkə də elektron hökumətin Azərbaycanda ən yaxşı icraçısı Vergilər Nazirliyidir. Ancaq eyni zamanda demək istəyirəm ki, bu məsələ bütövlükdə problemin həlli demək deyil. Çünki əsas bu rejimə işləmək deyil. Əsas olan real,

gerçək rejimdə çalışmaqdir. Təəssüflər olsun ki, bununla bağlı praktiki olaraq qanunvericiliyin tələblərinin həyata keçirilməsində hələ də problemlər qalır".

Q.İbadoğlu bildirib ki, yeniliklər tətbiq olunduqdan sonra situasiyanı dəyərləndirəcəklər: "Həmin situasiyanı dəyərləndirib, növbəti dövrlərdə təkliflərimizi verəcəyik. Yəni bu, fəsiləz prosesdir və hər dövrə uyğun olaraq biz həmin situasiyanın tələblərinə müvafiq şəkildə təkliflərimizi Azərbaycan hökumətinə, konkret olaraq bu məsələdə Vergilər Nazirliyinə ünvanlayacağıq. Ümumiyyətlə, sahibkarların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün böyük işlər görülməlidir. Bunu bir cümlə ilə ifadə etmək çətinidir. Bu məsələdə ən vacib şərtlərdən biri Azərbaycan iqtisadiyyatındakı artım, bankların vəziyyəti və bütün bunlara əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən hal, ölkəyə valyutanın gətirilməsidir. Bütün bunların hamısı kompleks şəkildə həyata keçirilməlidir ki, nəticədə müşahidə olunsun".

Qeyd edək ki, prezidentin sərəncamına görə, topdan və pərakəndə ticarətlə məşğul olan vergi ödəyicilərini fərqləndirən meyarlar müəyyən ediləcək. Bu, topdan və pərakəndə ticarətlə məşğul olan vergi ödəyiciləri üçün daha konkret meyar və ya sərhədlərin müəyyənləşdirilməsi, həmçinin bu kontekstdən topdan və pərakəndə satışla məşğul olanlar üçün fərqli vergi yüklərinin müəyyənləşdirilməsinə səbəb ola bilər. Bu zaman isə həmin ticarət növləri üzrə fərqli vergi güzəştləri tətbiq edilə bilər.

□ **ƏLİ RAİS**

26 sentyabrda keçiriləcək referendumla bağlı yaradılan təşəbbüs qrupları təşviqat qrupu kimi Mərkəzi Seçki Komissiyasında qeydiyyatdan keçmək üçün imzatoqlama kampaniyasını davam etdirirlər. Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının yaratdığı "Yeni Azərbaycan" təşəbbüs qrupu respublikanın əksər rayonlarında imzatoqlama kampaniyasını yekunlaşdırıb. Bir sıra rayonlarda isə proses davam edir. Bu barədə YAP-dan məlumat verilib.

Müxalifət düşərgəsindən isə təşəbbüs qrupu yaradan yeganə partiya Müsavatdır. Müsavat Partiyasının yaratdığı "Respublika" təşəbbüs qrupunun imzatoqlama kampaniyasının necə getdiyini barədə məlumat öyrənmək üçün təşəbbüs qrupunun aktiv üzvlərindən olan Müsavat Divanının üzvü, keçmiş deputat İkrəm İsrail ilə danışdıq. İkrəm İsrail "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Müsavat Partiyasının yaratdığı "Respublika" təşəbbüs qrupu artıq bütün rayonlarda imzatoqlama kampaniyasına başlayıb: "7 avqustda imza vərəqələri Mərkəzi Seçki Komissiyasından götürüldü və həmin gün də respublikanın bütün rayon təşkilatlarına çatdırıldı. Artıq iki gündür imzalar toplanır. Müsavat Partiyası Divanının son toplantı-

YAP və Müsavat referendumla bağlı imza yığır

Hakim partiya prosesi yekunlaşdırır, Müsavat da tələb olunan imzaları toplayacağına ümid edir

sında "Respublika" təşəbbüs qrupunun qeydiyyatdan keçirilməsi üçün görülən işlər barədə məlumatı dinlənilib. Məlumat verilib ki, təşəbbüs qrupunun ilkin qeydiyyatı MSK-da rəsmiləşdirilib, imza vərəqələri alınıb, 70-dən artıq yerli təşkilatlara müəyyən edilən sayda imza vərəqələri paylanılıb. İmzatoqlama kampaniyasına start verilib. Divan üzvləri kurasiyalarında olan rayon təşkilatlarının imzatoqlama işi haqqında hesabat veriblər. Bütövlükdə referendumla hazırlıqla bağlı indiyə qədər görülən işlər dəyərləndirilib. Divan bundan sonra görülməli işlərin qrafikini müəyyən edib və Divan üzvləri arasında kurasie-

yalar üzrə iş bölgüsü aparılıb".

İkrəm İsrail qeyd etdi ki, hələlik imza toplayanlara qarşı maneələrin olduğu barədə ondan məlumat yoxdur: "Ancaq məlumatlar var ki, ayrı-ayrı rayon rəhbərləri referendumla qarşı olan "Respublika" təşəbbüs qrupunun imza toplayanlarını hətta həbs etməklə bağlı tapşırıqlar veriblər. Hələlik görünür, tapşırıq icraya yönəldilməyib. Ancaq inanıram ki, Müsavat Partiyası isti hava şəraitinin və məmurların yaratdığı çətinliklərə baxmayaraq, başladığı işi sona çatdıracaq".

"Digər müxalifət partiyaları isə referendum məsələsində təşviqat qrupu yaratmadılar. Passiv görünür. Bunu necə dəyərləndirirsiniz" sualını İ.İsrail belə cavablandırdı: "Hər bir partiya qəbul edəcəyi qərarları resurslarını nəzərə alaraq qəbul edir. Müsavat olaraq, bir çox partiya, təşkilat və hərəkatlarla birlikdə təşəbbüs qrupu yaratmağı təklif etdik. NİDA və D 18 hərəkatından başqa müsbət cavab aldığımız təşkilat olmadı. Niyə təşəbbüs qrupları yaratmadıqları barədə suala həmin partiyalar cavab versələr, daha yaxşı olar".

□ Etibar SEYİDAĞA

Qabil Hüseynli

"Ərdoğana qarşı yeni planlar hazırlana bilər"

Qabil Hüseynli: "Bu cür projelərin baş tutub-tutmayacağı onun həm ölkə daxilində, həm xaricində yeridəcəyi siyasətlə bağlı olacaq"

Türkiyə hakimiyyəti, şəxsən prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan hərbi cəhdinin qarşısını ala bildi. 15 iyuldan keçən bir aya yaxın vaxtda Türkiyə minlərlə həbs həyata keçirilib və proses davam edir. Prezident Ərdoğan özünün elan etdiyi kimi, Fətullah Gülnə bağlı heç bir şəxsi, heç bir təşkilatı bağışlamaq niyyətində deyil. Təhlükə mənbəyi hesab edilən bütün nöqtələrin sıradan çıxarılmasında israrlı görünür. Ərdoğan bəyan edib ki, onların kökü kəsilməlidir ki, bir daha Türkiyəyə qarşı hansısa planlar qura bilməsinlər, qurulan planları həyata keçirmək mümkün olmasın.

Bəs bu, mümkün olacaqmı; Ərdoğan hərbi qiyamı durdura bildi, bundan sonra hansısa məkrli planlar hazırlana və reallaşdırılma cəhdləri ola bilərmi? Olacağı halda planların da qarşısını almağı bacaracaqmı?

Politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Türkiyəyə, eləcə də Ərdoğana qarşı hansısa planlar olub, bundan sonra da olacağı istisna deyil. Sadəcə olaraq, bu cür planların həyata keçirilib-keçirilməməsi xeyli dərəcədə Ərdoğanın həm ölkə daxilində, həm xaricində yeridəcəyi siyasətlə bağlı olacaq: "Bu siyasət əgər sırf Türkiyənin maraqlarına uyğun aparılacaqsa, əlbəttə, Ərdoğanın siyasəti uğur qazanacaq. Əgər yenə də ölkə daxilində xüsusilə dini cəhətin siyasətə müdaxiləsi, az qala aparıcı bir siyasi qüvvəyə çevrilməsi prosesi gedəcəksə, din siyasətindən ayırılmaz prinsipi həyata keçirilməyəcəksə, Atatürk siyasi sistemi gözdən keçiriləcək, Türkiyədə yenə də müəyyən çalxalanmalar olacaq. Belə vəziyyətdə isə Ərdoğana qarşı olanlar öz planlarını həyata keçirməyə çalışacaqlar. İyulun 15-də çevriliş cəhdindən sonra onsuz da Atatürkçü siyasi sistemə güclü zərbə vurulub. Atatürkçü siyasi sistemin dayacağı olan ordu əvvəlki gücünü itirib, gücsüzləşdirilib və cəmiyyətdəki əksər hüquqlarında məhrum duruma düşüb. Bu gün ordu baş qarərgaha deyil, Müdafiə Nazirliyinə tabe edilərək o şəkildə fəaliyyət göstərir. Ərdoğanın özü həm baş qarərgaha, həm də orduya rəhbərlik edir. Əvvəl də onsuz da baş komandan idi, amma indi baş qarərgah prezident yanında xırda bir quruma çevrilib. Eləcə də MİT də prezident yanında kiçik bir quruma çevrilib. Bu cür islahatlar ordunun fəaliyyətinə zərər verməyəcəksə və Türkiyənin maraqlarına xidmət edəcəksə, bunu təqdir etmək lazımdır. Türkiyədəki narazılıqların kökündə dayanan səbəblərdən biri son illərdə Türkiyənin Atatürkçü dünyəvi sistemdən müəyyən qədər uzaqlaşması olub. Diqqət etdinizsə, CHP lideri Kamal Kılıçdaroğlu 7 avqustdakı mitinqdə Atatürk sisteminin qorunmasının vacibliyi məsələsinə toxundu. Ərdoğan isə çıxışında söylədi ki, heç nə əvvəlki kimi olmayacaq, hər şey sıfırdan başlanacaq. Ərdoğan hər şeyi sıfırdan başlayıb yeni bir dövlət qurmaq fikrindədir. Bunun hansı nəticələrinə olacağını isə zaman göstərəcək. İstisna deyil ki, qaradaş ölkəni qarşıda hələ ciddi proseslər, katalizmlər gözləyir".

Politoloqun fikrincə, Ərdoğanın Rusiya ilə sıx yaxınlaşması da ona qarşı yeni planların hazırlanmasını tətikləyə bilər: "Ərdoğan Rusiya prezidenti Putinlə görüşdü. Türkiyə iqtidarının Rusiya ilə çox yaxın işbirliyinə gedəcəyi gözlənilir. Türkiyənin Rusiya ilə birlikdə hansısa hərbi birlik formalaşdıracağı və NATO-dan çıxacağı haqda şayiələr də gəzir. Şübhəsiz ki, bütün bunlar Qərbi, ABŞ-ı heç də razi salmayacaq. Türkiyədəki çalxalanmalar dövrü, siyasi kurs axtarışı dövrü, daxilə siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi prosesi, mənəcə, hələ bitməyib. Bitmədikcə, ən müxtəlif təhlükələr, planların gerçəkləşdirilməsi cəhdlərinin olması ehtimalı da qalır. Bir sözlə, Türkiyənin hələ tam sabit bir xəttə oturduğunu söyləmək çətinidir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Müsavatdan növbəti istefa - partiya çalxalanır

Akif Nəcəfliyə sonra partiyanın Suraxanı rayon təşkilatının üzvü, şair İlqar Atabəyli də Müsavatdan gedib

Müsavatın VIII qurultayından sonra partiyada yaşanan ciddi qalmaqallar, istefalar davam etməkdədir. Müsavatın 1992-cü ildən formalaşmış və 2014-cü ilə kimi qalan elitəsi demək olar ki, dağıldı - xeyli tanınmış siyasətçilər, ziyalılar, elm adamları bir-birinin ardınca partiyadan istefa verdilər. Bu qopmaların əsas səbəbi partiya başqanlığına gətirilən Arif Hacıli amili idi. Müsavatda ziyalı təbəqə, partiya elitəsi A.Hacılini heç zaman qəbul etməyib.

Bunun bir səbəbi onun inqibabçı olmasıdır, başqa səbəbi A.Hacılinin Müsavatın başqanı postuna layiq bilinməməsidir. Bir başqa səbəb isə bu adamın partiyadaxili demokratiyaya, fikir müxtəlifliyinə dözümsüz yanaşmasıdır. Deyilənə görə, A.Hacıli fərqli fikir bildirenləri, onu yüngülcə tənqid edənləri belə bağışlamır; dərhal partiyadakı qohum-əqrəbasına tapşırıq verir ki, bu adamların üstünə getsinlər, onlara mənəvi-psixoloji təzyiq göstərsinlər, facebook və digər sosial şəbəkələrdə bərdərlərində olar-olmaz təhqirlər yazsınlar.

Ona görə də iki ilə yaxındır ki, Müsavatı yüzlərlə insan tərk edib. Bugünlərdə partiyanın Qaradağ təşkilatının keçmiş sədri, şura üzvü Akif Nəcəfli Müsavatdan istefa verdi. A.Nəcəfli 2006-cı ildən 2016-cı ilin mart ayına kimi Qaradağ RT-nin rəhbəri olub. O, istefasının səbəbi kimi aşağıdakıları göstərmişdi: "Partiyanın 8-ci qurultayında Arif Hacıli başqan postuna gətiriləndən sonra təşkilatda azad sözlə, demokratik fikirlərə basqılardan narahatlığımı dəfələrlə ifadə etsəm də, hər hansı müsbət addımın atıldığını şahidi olmamışam, əksinə, bu basqılardan

getdikcə repressiv tədbirlərlə əvəzləndiyini böyük təəssüf hissi ilə müşahidə etmişəm. Müsavat Partiyasını əl keçirmiş bir qrupun 2015-ci il parlament seçkilərindəki siyasi oyunbazlığı indi də davam etməkdədir. Belə ki, seçki məntəqələrinin dördüdə birinə nəzarət etmək gücündə olmayan bir təşkilatın əvvəl seçkiyə gedib, seçkiyə iki gün qalmış boykot taktikası seçməsi anlaşılan deyil və bu vəziyyət indi də davam et-

məkdədir. Hesab edərim ki, bu, hakimiyyətin hərəkatlarına legitimlik donu geyindir-məkdir. Odur ki, Müsavat Partiyasının son dövrlərdə tutduğu siyasi xəttin müxalifətçilik oyunu olduğunu, partiyanın siyasi qalmaqallarla gündəmi dəyişdirməyə cəhd etdiyini düşünərək Müsavat Partiyasının sıralarından istefa verirəm!"

Elə həmin gün, avqustun 7-də partiyadan daha bir tanınmış şəxs istefa verib. Müsavatın Suraxanı rayon təşkilatının üzvü, şair İlqar Atabəyli (Quliyev) təşkilatdan getdiyini bildirib. Onun bəyanatını sabiq müsavatçı Rövşən Dəmirli özünün facebook hesabında yayıb.

Bu arada indiki və keçmiş müsavatçılar sosial şəbəkələrdə hazırkı partiya rəhbərliyinə, xüsusilə də Arif Hacıliyə sət ittihamlar ünvanlayırlar. Onlardan biri də Əli Rza-Ələkbər adlı keçmiş partiya üzvüdür. O, öz facebook hesabında yazır: "Əliyev iqtidarının illərdi dağıtmaq istədiyini, amma dağıda bilmədiyini Müsavat Partiyasını saxtəkar Arif Hacılini başqan postuna gətirərək dağıdan YAP iqtidarına mükafat düşür". O, müsavatçılara müraciət edərək deyib ki, M.Ə.Resulzadənin emanəti olan Müsavat Partiyasını Arif Hacılinin inhisarından qurtaraq.

□ Musavat.com

Sələmçiliyi deputat RUFƏT QULİYEVİ mandatsız qoya bilər

Deputatın faizə pul verdiyi təsdiqlənsə, səlahiyyətlərinə xitam verilməsi mümkündür; Azərbaycan qanunvericiliyində faizlə borc vermək cinayət hesab olunurmu?

Rufət Quliyev

Lənkəranda 3-cü dəfə deputat seçilən RUFƏT QULİYEVİN sələmçiliklə məşğul olması mətbuatda, ictimaiyyətdə geniş müzakirə mövzusunda qeyd edilir. Deputat 2011-ci ildə iş adamına 10 faizlə külli miqdarda sələm borc verib, sonradan borclu dünyasını dəyişdiyi üçün onun ailəsini məhkəməyə verib və yığılıb qalan faizləri israrla geri tələb edir. O, sələm verdiyi 82 min dollar qarşılığında 246 min dollar tələb edir.

Deputat RUFƏT QULİYEV bərəsində səslənən bu və ya digər ittihamlara cavab verməyə də vəkili Kamandar NƏSİBOV "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında sələm verilmiş pulun deputata deyil, onun oğluna məxsus olduğunu deyib.

Amma hər kəsə bəllidir ki, deputatın oğlu bu prosesdə formal xarakter daşıyır. Bir fakt da odur ki, iddiaçı deputat RUFƏT QULİYEV şəxsən özüdür.

Deputatın "sələm qalmaqlı" sələm və sələmçilik mövzusu yenidən gündəmə gətirdi. Cəmiyyətimizdə bu gün də faizə götürüb ödəyə bilmədiyi üçün müflis olan, ailəsi dağılan, tam çaresiz vəziyyətdə qalan insanların sayı kifayət qədərdir.

Bəs Azərbaycan qanunvericiliyində faizlə borc vermək necə tənzimlənir? Milli Məclisin deputatının sələmlə borc verməsi nə dərəcədə qanuna uyğundur?

"Hüquqi Dövlət" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Muzəffər Baxışın sözlərinə görə, Azərbaycan qanunvericiliyində rəsmi şəkildə, yəni sahibkarlıq fəaliyyəti olaraq faizə pul vermək cinayət hesab edilməyə də, Milli Məclisin deputatının belə bir fəaliyyətlə məşğul olması qadağandır: "Gəlir əldə edilirsə, bu, sahibkarlıq hesab edilir. Amma Milli Məclisin deputatı belə bir fəaliyyətlə məşğul ola bilməz. Deputatlara bu cür fəaliyyətlə məşğul olmaq qadağandır. Bu halda onun səlahiyyətlərinə xitam verilməlidir. Fərdi şəxslərin faizlə borc pul verməsi sahibkarlıq məşğuliyəti hesab edilir və onlar VÖEN alıb fəaliyyətlərini qanunlaşdırmalıdır. Əgər belə olmazsa, bu, qanunsuz məşğuliyət hesab edilir və Cinayət Məcəlləsinin 190-cı maddəsinə əsasən cinayət əməli yaranır. Əgər əldə olunan gəlir 20 min manatdan çox olarsa, şəxslər cinayət məsuliyyətinə, həmin məbləğdən az olarsa, İnzibati Xətalər Məcəlləsinə əsasən qanunsuz sahibkarlıqla məşğul olmağa görə inzibati məsuliyyətə cəlb olunur".

İslamda sələm necə qarşılır?

Hüquqşünas rəyindən də aydın olur ki, ölkə qanunvericiliyində qanunlaşdırılmış formada sələmlə, yəni faizlə borc pul vermək cinayət hesab edilmir. Bəs İslam dinində sələm necə qarşılır?

İlahiyyətçi Bəhrüz Camal mövzuya bu cür aydınlıq gətirdi: "İslam ölkəsi olsaq da qanunvericilik epilyar qaydalar üzərində qurulub. Doğrudur, bəzi qanunlar İslam şəriətinə uyğun olsa da digərləri müvafiq deyil, o cümlədən bankçılıq sektorunda olan bəzi qanunlar və xüsusən də sələm. Ola bilsin ki, qanunvericilikdə sələmlə, faizlə pul vermək cinayət xarakterli olmasın, amma İslam şəriətində sələm vermək və almaq ən böyük günah, haram hesab olunur. Bu baxımdan, hətta qeyri-müsəlman ölkələrində belə yaşayan müsəlmanlar sələm almaq və verməkdən çəkinsələr daha yaxşı olar".

Dini ekspert Kənan Rövşənoğlu da İslam şəriətində faizli borcların, sələmçiliyin qadağan olduğunu bildirdi:

"İslam dini bütün növ haram, zəhmətsiz qazanc, möhtəklik, çəkidə aldatmaq kimi saxtakarlıq, yalanla pul qazanmağa qadağa qoyur. Çünki faizli borc insanı yük altında qoyur, onu ən çıxılmaz duruma qədər sala bilər. Bu səbəbdən də faizli borclar, sələmçilik qadağandır. Bunun əvəzinə Quran çoxlu sayda ayələrdə imkansız, pulu qurtarıb yolda qalan insanlara kömək etməyi təkidlə tövsiyə edir".

Sələmçiliyin kökü haradan başlayıb?

Məlum məsələdir ki, sələmçilik hazırda bütün dünyada geniş yayılıb, xüsusən də iqtisadi durumu ağır, sosial problemləri daha çox olan ölkələrdə. Maraqlıdır, görəsən, ilk dəfə sələm harada yaranıb? Çox təəssüf ki, bu barədə məlumat çox azdır. Lakin bəzi ekspertlərin iddiasına görə, sələm və sələmçilik ilk dəfə varlı yəhudilər tərəfindən yaradılıb, sonralar xaçpərəst ölkələrdə yayılmağa başlayıb. "Sələm" sözünün mənası artmaq, çoxalmaq deməkdir. Onun iki növü var, fəzil və nəsie sələmi. Fəzil sələmi - bu, eyni cinsdən olan malların birini digəri ilə alıb satmaqdır, məsələn, qızıl ilə qızıl, gümüş ilə gümüşü və sairə. Nəsie sələmi - bu, borcun üzərinə əlavə gətirməkdir. Hər iki növ sələmin daha geniş yayılmış növləridir.

İslam dini bütün növ sələmləri haram buyurur.

□ Xəlilə GƏRAY

Yaxın günlərdə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Azərbaycan Beynəlxalq Bankı (ABB) Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev və digər 7 şəxsin işi üzrə məhkəməyə hazırlıq iclası keçiriləcək.

C.Hacıyev və digər 7 nəfər Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1, 179.3.2 (mütəşəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda mənimsəmə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), 228.1 və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə) maddələri ilə ittiham olunurlar.

Məhkəmə ərəfəsində bankın problemlə kreditləri ilə bağlı müzakirələr qızışmaqdadır. Müxtəlif məlumatlara görə, bu gün bankın 6 milyard 500 milyon manatdan artıq problemlə krediti, daha doğrusu, oğurlanan pulu var. Bankın idarə heyətinin sabiq sədri, hazırda həbsdə olan C.Hacıyev bir müddət əvvəl bəyan edib ki, ondan tələb olunan 42 milyon manatın qarşılığında 80 milyon manatlıq səhmi banka təhvil verilməsi üçün təqdim edib. Yerdə qalan pullar necə, geri qaytarılıbmı?

ABB-dən problemlə kreditlərlə bağlı məlumat vermək istəmirlər. Telefonlara cavab verən şəxslər bu haqda məlumatız olduqlarını deməklə işlərini bitmiş hesab edirlər. Yarıdan çoxu dövlətə məxsus olan, Azərbaycanın ən böyük bankının maliyyə durumu sadə və təndəşlər üçün qaranlıqdır...

Nəzərə çatdırıq ki, prezident İlham Əliyev 2015-ci il iyulun 15-də bankın maliyyə durumunun sağlamlaşdırılması və dövlətə məxsus səhmlərinin özəlləşdirilməyə hazırlanması ilə əlaqədar fərman imzalayıb. Fərmanda deyilir ki, bankın idarə edilməsində və investisiya-kredit siyasətində yol verilmiş nöqsanlar, o cümlədən səmərəsi aşağı olan riskli investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi bankın maliyyə vəziyyətinin pisləşməsinə, problemlə aktivlərinin artmasına və likvidliyinin daralmasına səbəb olub.

Bu səbəbdən problemlə aktivlər bankın idarəetməsindən çıxarılarq ixtisaslaşmış quruma, dövlətə məxsus "Aqrarkredit" QSC bank olmayan kredit təşkilatının idarəetməsinə verilib. Fərmana görə, Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Mərkəzi Bankı 15 gün müddətinə bu sahədə tədbirlər həyata keçirməli, əsas kreditlər və faizlər, ipoteka və zəminlik üzrə tələb hüquqlarını qanunvericiliyə əsasən əldə edib həyata keçirməli idi. Həmçinin ödəmə vaxtı gecikmiş kreditlərin və faizlərin qaytarılması və borcalanlar tərəfindən müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutul-

muş tədbirlər - məhkəmədə iddia qaldırmaq, tələbi girova yönəltmək və digər addımlar atılması, girov qoyulmuş əmlakların idarə edilməsi də nəzərə alınmalı olduğu fərmanda qeyd edilirdi.

Bu prosesdən sonra 6 ay ərzində bankın nizamnamə kapitalında dövlətə məxsus səhmlərin özəlləşdirilməsi üz-

si prosesini "Aqrarkredit" Səhmdar Kredit Təşkilatı (SKT) qeyri-şəffaf aparır: "Bankın "toksik kreditləri"nin sağlamlaşdırılması tapşırılan "Aqrarkredit" SKT geridəqalmış, SSR-dən qalma üsul-idarəyə öyrəşmiş, köhnə təfəkkürlü şəxslərin rəhbərliyi altındadır. Bu gün "Aqrarkredit"də normal internet belə yoxdur. Məmməd Musayev

lərlə bağlı mütəmadi olaraq məlumatlar yaymalıdır. Bu məlumatları gizli saxlamaq, qeyri-şəffaf korrupsiyanın əlamətləridir".

Ə.Həsənov deyir ki, Cahangir Hacıyevi həbs etməklə, məhkum etməklə dövlətin pulları geri qaytarmağa nail olunmayacaq. Çünki yeni rəhbərlər peşəkar deyillər.

Beynəlxalq Bankdan oğurlanan 6 milyard manat kimlərin cibində "əriyir"?

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov Beynəlxalq Bankın problemlə kreditlərinin geri alınacağına şübhə edir

Ə.Həsənov ABB-nin gələcəyi haqda da fikirlərini bölüşüb: "Dövlət imkanları daxilində ABB-ni həmişə saxlayacağıq. Amma bank öz-özlüyündə qeyri-effektivdir. Dövlət dəstəyi ilə ayaqda qala bilər. Bankın özəlləşdirilməsi vacibdir. Prezident bu haqda 1 il əvvəl fərman imzalasa da, hələ ki ortalıqda özəlləşdirmə ilə bağlı hərəkətilik yoxdur. Proseslər də göstərir ki, bankın özəlləşdirilməsi üçün addımlar atılmır. "Yuventus" futbol klubu ilə ABB-nin əməkdaşlığa başlaması da buna sübutdur. Az qala müflis olmuş, aktivlərinin yarısından çoxu problemlə kredit şəklində düşmüş bankın belə bir əməkdaşlığa getməsi sadəcə təəccüb doğurur, anlaşılmır. Adətən banklar dünyada tanınan futbol klubları ilə əməkdaşlıq etməklə özlərini reklam edirlər. ABB-nin isə əlavə reklama ehtiyacı da yoxdur".

Ə.Həsənov deyir ki, ABB Azərbaycan dövlətinə, sadəcə, ağır bir yüküdür: "Bu bank nə qədər tez özəlləşdirilsə, bir o qədər dövlətin xeyrinə olar. Prezident fərmanında ABB-nin özəlləşdirilməsi hədəflənir. Amma icraçılar bundan yayınırırlar, bankın özəlləşdirilməyə çıxarılması üçün işlər ləng aparılır və ya heç aparılmır. Sanki 15 il əvvəlki proses təkrar olunur. Bankın o dövrdəki rəhbərliyi də özəlləşməyə qarşı idi, indikilər də. Çünki bankda min cür oyundan çıxırlar və bilirlər ki, hər çətinə düşəndə dövlət kömək edəcək. Özəlləşdirilmə aparılsa, belə hallar aradan qalxacaq. Cahangir Hacıyev 10 ildən artıq bir müddətdə bankın özəlləşməsinə qarşı idi. Onun yerinə təyin olunanlar da eyni hərəkətləri təkrarlamış kimi görünürlər".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

rə tədbirlər planı hazırlanıb, prezidentə təqdim edilməli idi. Bu fərmanın imzalanmasından 1 il ötməsinə baxmayaraq ABB-nin özəlləşdirilməsi haqda söz-söhbət yoxdur. Üstəlik, avqustun 8-də Azərbaycan Beynəlxalq Bankı dünyanın ünlü futbol klublarından "Yuventus"la əməkdaşlığa başlaması xəbəri yayılıb. Bu məlumat onu deməyə əsas verir ki, bankın özəlləşdirilməyə hazırlanması növbəti dəfə baş tutmayacaq. Belə ki, illər öncə də ABB-nin özəlləşdirilməsi, dövlətin nəzarətindən çıxarılması, bununla da büdcədən banka pul ayırmalarına son verəcəyi haqda məlumatlar olub. Lakin ABB-nin özəlləşdirilməsi ilə bağlı dövlət rəsmilərinin vədləri son nəticədə bankın özəlləşdirilməsi ilə sonuclanmayıb. Bank "toksik kreditlər" verilməklə iflas həddinə gətirilib.

"Proses qeyri-şəffaf, dədə-baba üsulu ilə aparılır"

Azərbaycan Mərkəzi Bankında, "Bank VTB"də rəhbər vəzifələrdə çalışmış, hazırda "Antikollektor" şirkətinin rəhbəri olan hüquqşünas Əkrəm Həsənov deyir ki, ABB-nin "toksik kreditləri"nin sağlamlaşdırılma-

SKT-də rəhbərdir. Onun bank düşüncəsi haradansa 90-cı illərdə qalıb. Yəni köhnə sistemlə işləyirlər və bu adamlara nəhəng problemlə kreditlərin qaytarılması tapşırılıb. Ona görə də proses qeyri-şəffaf, dədə-baba üsulu ilə aparılır.

Bank sektorundakı əliəyri-lik də bu gün hamıya bəllidir. Bu adamlar 100-200 milyon, 500 milyonluq kreditləri necə qaytaracaqlar bilinmir. Faiz alıb, "şapka" götürməklə bir hissəsini bağışlayacaqlar belə de... yerdə qalanı nə çatar, nə batar. Məsələn, dənizdə "Xəzər adaları" tikdiyini deyən Hacı İbrahim Nehrəminin, "AzMeCo"nun sahibi Nizami Piriyev bu gün ABB-yə nə qədər kredit qaytardıqları bilinmir. Üstəlik, aldıkları kreditlərin təyinatı üzrə xərcləyib-xərcləmədikləri də yoxlanılmayıb. Sadə və təndəş min manat kredit götürüb qaytara bilməyəndə, real olaraq krediti qaytarmaq imkanında olmadıqda belə onu inzibati qaydada tam qanunsuz olaraq həbs edirlər. Amma sahibkarlar aldıkları kreditləri təyinatı üzrə xərcləmədikləri və onlara qanun təbiiq olunmur, cəzalandırılmırlar. "Aqrarkredit" ABB-nin problemlə kreditləri ilə bağlı, həmin kreditlərin geri qaytarılması üçün gördüyü iş-

Avqustun 9-da Azərbaycan paytaxtı daha bir mühüm toplantıya ev sahibliyi etdi. Bakıda Azərbaycan, İran və Rusiya dövlət başçılarının üçtərəfli zirvə görüşü keçirildi, mühüm mesajlar verildi. Xəbər verildiyi kimi, toplantıda ölkələr arasında siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi müzakirə olunub, sonda isə Bakı Bəyannaməsi imzalanıb.

Bölgənin əsas güc mərkəzləri olan dövlətlərinin (Türkiyə xaric-E.P) liderlərinin Bakıda bir araya gələrək Azərbaycanlı həmkarları ilə mövcud iqtisadi-siyasi durumu müzakirə edib qərarlar verməsi bir ilkdir. Bu, Azərbaycanın bölgədəki statusunu bir az da artıran mühüm hadisədir. Belə bir tədbir Ermənistan paytaxtında keçirilirdi, o zaman ermənilərin necə hay-küy qaldıracağılarını təsəvvür etmək çətin deyil.

Məlumdur ki, İrəvan həm Tehranı, həm də Moskvanı daim yanında görmək istəyir. Rusiyanın hərbi cəhətdən verdiyi dəstək, İranın isə ermənilərə "nəfəslik" rolunu oynaması, bu ölkəni məhv olmağa imkan verməməsi faktıdır. Lakin Ermənistan ona yaxın olan dövlətlərin liderlərinin Bakıda bir araya gəlib regionda, özündən yan keçən mühüm layihələrin reallaşdırılması barədə müzakirələr aparmalarını heç vaxt arzulamazdı. Görünür, elə buna görədir ki, Ermənistan mediası, sadəcə, quru xəbərlər yaymaqla, daha çox da Putinin Qarabağ bəyannaməsinə yer ayırmaqla kifayətlənib.

Ermənilər İran və Rusiyanı incik sala biləcəyindən ehtiyat etdiyi üçün çox ehtiyatlı davranır və Bakıdakı zirvənin üstünə qara yaxmağa cürət etmir. Nəzərə alsaq ki, bu toplantıdan sonra, avqustun 10-da Putin Serj Sərkisyanı qəbul edəcək, həmçinin İran prezidentinin İrəvan səfəri gündəlikdir, Ermənistan daha çox ehtiyatlanır.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistanın zirvə görüşünə reaksiya verməsi təbii qəbul olunmalıdır: "İrəvan baş verənlərə açıq şəkildə reaksiya vermək potensialında və imkanında deyil. Çox güman ki, Ermənistan rəhbərliyi diplomatik kanallarla görüşün pərdəxası detalları barədə məlumat almağa çalışacaq ki, məsələnin ciddiliyini qiymətləndirə bilsin. İndiki mənzərə şübhəsiz ki, İrəvanı qane etmir. Çünki Azərbaycanın indiyədək həyata keçirdiyi layihələr Ermənistanın global müstəvidə təcridinə zəmin yaratmışdı. İran və

Rusiya ilə ortaq layihələr isə Ermənistan ətrafındakı hələ qəni daha da daraldır və işğalçı ölkənin manevr imkanlarını minimuma endirir. Qənaətimə görə, həm bu görüş, həm də Bakıda verilən mesajlar Ermənistanın ünvanına ciddi xəbərdarlıq kimi də qəbul oluna bilər. Çox güman ki, avqustun 10-da Moskvada keçiriləcək Pu-

sında regionun 2 böyük güc mərkəzləri iştirak edir". **Politoloq hesab edir ki, Azərbaycan, Rusiya və İran dövlət başçılarının I Zirvə Görüşü regionda yeni əməkdaşlıq formatının yaranmasına yol açacaq:** "Bu formatın gələcəkdə genişlənmə perspektivinin olduğunu da düşünürəm. Dünyada baş verən maliyyə böhranı, enerji daşıyıcıla-

gücləndirir, həm də iqtisadi sferada böyük qazanc vəd edir. "Şimal-Cənub" dəhlizi, Xəzərdə böyük energetik layihələrin birgə gerçəkləşməsi, mövcud kəmərlərin birgə istifadəsi, bölgədə sabitlik, terrorun qarşısının alınması əməkdaşlıq tələb edir ki, bu əməkdaşlıq sayəsində Azərbaycanın maraqları da təmin olunur, mövqeyi möhkəmlənir".

Bakı Zirvəsi düşmən ölkənin mövqelərini susdurdu

Elçin Mirzəbəyli: "İran və Rusiya ilə ortaq layihələr Ermənistan ətrafındakı hələ qəni daha da daraldır və işğalçı ölkənin manevr imkanlarını minimuma endirir"

tin-Sərkisyan görüşündən sonra Ermənistanın reaksiyalarının şahidi olacağıq".

E.Mirzəbəylinin fikrincə, Azərbaycan-Rusiya-İran dövlət başçılarının görüşü regionda yeni əməkdaşlıq formatıdır və şübhəsiz ki, kifayət qədər perspektivli formatdır: "Əgər diqqət yetirsəniz, son 10-15 il ərzində regional təşkilatların və əməkdaşlıq formatlarının sayı artmaqdadır. Bu isə öz növbəsində beynəlxalq çoxtərəfli əməkdaşlıq platformalarının, assambleya, birlik və ittifaqların ayrı-ayrı güclərin əlində geosiyasi alətə, təzyiç vasitəsinə çevrilməsi ilə bağlıdır. Beynəlxalq hüququn prinsiplərinin tətbiqi sahəsində yaranan boşluqlar, beynəlxalq təhlükəsizlik mexanizmlərinin funksiyasızlığı ayrı-ayrı ölkələri öz təhlükəsizliklərini təmin etmək, iqtisadiyyatlarını kənar təsirlərdən qorumaq üçün yeni, xüsusilə də regional platformalara üz tutmağa məcbur edir. Biz artıq regionda Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan üçtərəfli əməkdaşlıq formatının effektivliyini şahidi olmuşuq. İndi isə Azərbaycanla

eyni əməkdaşlıq platforma-

Asim Mollazadə: "Ermənistan öz siyasətində dəyişiklik etməsə, elə hərbi baza kimi qalmaqda davam edəcək"

nının qiymətlərinin siyasi müstəvidə aşağı salınması, enerji resursları üzərində nəzarət uğrunda aparılan global mübarizə Azərbaycan, Rusiya və İran kimi ciddi enerji resurslarına malik ölkələri bir sıra önleyici tədbirlər həyata keçirməyə və iqtisadiyyatlarını saxləndirməyə sövq edir. Hər 3 dövlətin birlikdə həyata keçirdikləri "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi layihəsini bu istiqamətdə atılan ilk addım kimi dəyərləndirmək lazımdır. Çünki iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi üçün ən vacib şərtlərdən biri də təhlükəsiz nəqliyyat dəhlizləridir. Bu bağlamda həyata keçirilən layihələr Azərbaycanın tranzit ölkə kimi əhəmiyyətini daha da artıracaq".

Prezidentlərin zirvə toplantısının əhəmiyyətindən danışan deputat Rəsim Musabəyov avvision.az-a deyib ki, Rusiya, İran və Azərbaycan prezidentlərinin Bakı görüşü üçtərəfli əməkdaşlığın başlanğıcıdır: "Nəzərə alsaq ki, İran və Rusiya Azərbaycanın böyük qonşularıdır, belə bir əməkdaşlıq həm geopolitik baxımdan Azərbaycanın mövqelərini

nir". R.Musabəyov deyib ki, Ermənistan öz siyasəti ilə dalana dirənmiş bir dövlət və münaqişənin həllində konstruktiv mövqeyə gəlməyincə, onun bu əməkdaşlıqdan fayda götürməsi qeyri-mümkündür. Deputatın sözlərinə görə, Ermənistan qonşuları ilə münasibətləri düzəltməyə qədər bölgədə reallaşdırılan layihələrdən kənar qalmağa məhkum olacaq.

DİP sədri, deputat Asim Mollazadə isə bildirib ki, İran, Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin Bakıda baş tutan zirvə toplantısı Azərbaycanın qonşuları ilə münasibətlərini daha da gücləndirir: "Yeni "Şimal-Cənub" dəhlizi Azərbaycanı bölgənin çox mühüm ölkəsinə çevirir. Azərbaycanda enerji məhsullarının daşınması üçün mövcud olan boru kəmərləri Rusiya və İran tərəfindən istifadə olunsaydı, bu, bölgədə çox mühüm layihələrin reallaşdırılmasına əsas yaradır. Bununla yanaşı Azərbaycan "Şərq-Qərb" dəhlizi istiqamətində müvafiq sistem formalaşdırıb. Bunun isə həm Rusiya, həm də İran üçün əhəmiyyəti böyükdür. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə olan razılaşmalar gələcəkdə nəqliyyatdan gələn gəlirlərlə Azərbaycan iqtisadiyyatına öz töhfəsini göstərəcək".

A.Mollazadənin sözlərinə görə, bu münasibətlər İran və Rusiya üçün bölgədə sabitliyi yaratmaq üçün ciddi amilə çevrilib: "Ümid edirəm ki, hər iki ölkənin Ermənistanı təsiri münaqişənin həllində aparıcı rol oynaya bilər. Ona görə də münaqişənin həlli üçün Tehran və Moskvanın maraqlarından irəli gələn müvafiq addımlar gözləyirik. Hazırda Ermənistan bölgədə gedən proseslərdən tam təcrid olunub. Ermənistan öz siyasətində dəyişiklik etməsə, elə hərbi baza kimi qalmaqda davam edəcək".

□ Cavid TURAN

İran-Azərbaycan əlaqələri yeni məcraya qədəm qoyur

Deputat: "Bu, Rusiya, Azərbaycan və İran münasibətlərinin iqtisadi zəmində inkişafı baxımdan çox faydalı bir hadisədir"

Politoloq: "İmzalanmış sənədlər kifayət qədər üstün əhəmiyyətə malikdir"

Fazil Mustafa

Mübariz Əhmədov

İran prezidentinin Azərbaycana səfəri zamanı prezidentlər İlham Əliyev və Həsən Ruhaninin iştirakı ilə Azərbaycan-İran arasında bir sıra sənədlər imzalandı. Həmin sənədlər iki ölkə arasında bir çox sahələrdə əməkdaşlığa yol açacaq.

İmzalanmış bu sənədlərin iki ölkə üçün faydaları barəsində "Yeni Müsavat"a Azərbaycan-İran parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu üzvü, deputat Fazil Mustafa danışdı. O bildirdi ki, bu görüş yeni bir situasiya yaradıb: "Xüsusilə də bu, Rusiya, Azərbaycan və İran münasibətlərinin iqtisadi zəmində inkişafı baxımdan çox faydalı bir hadisədir. Çünki indiyə qədər arada daha çox siyasi uzlaşma ilə bağlı problemlər var idi. Bunu əsasən də Xəzərin statusu və digər bu kimi məsələlərdə görmək olurdu. İlk dəfə idi ki, üç ölkə vahid bir layihə üzərində razılığa gəldilər. Bu, iqtisadi cəhətdən də uğurludur və daşınmaların sürətləndirilməsinə səbəb olacaq. Xüsusilə də bu layihə Rusiya üçün çox əlverişlidir. İran üçün də sanksiyalardan sonra proseslərə, iqtisadi inteqrasiyaya qoşulma imkanı əldə olunacaq. Bütün bunlar dövlətlərin siyasi cəhətdən də bir-birlərinə yaxınlaşmasına gətirib çıxara bilər. Bu baxımdan da hesab edirəm ki, çox ciddi bir tarixi hadisə baş verdi. Müəyyən siyasi proseslərə münasibətlərimiz nə qədər fərqli olursa-olsun, bu iqtisadi yaxınlaşma bir çox hallarda çözülməz problemləri də müəyyən dərəcədə normal yekunlaşdırmağa imkan verir".

F.Mustafa bildirib ki, layihəni hər üç tərəf üçün əlverişli saymaq olar: "Eyni zamanda bunun Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün də çox böyük faydası var. O baxımdan ki, əvvəla, bizim dəmir yolu xəttimiz İranla beynəlxalq inteqrasiyaya qoşulma baxımından çox böyük bir avantaj əldə edəcək. Azərbaycanın tranzit ölkə olaraq müəyyən faydasına görə, siyasi problemlərin çözülməsində Rusiya tərəfindən daha yumşaq yanaşılma müşahidə olunacaq. Çünki iqtisadi cəhətdən əlverişli tərəfə baxarsanız, çətinlik yaradılması Rusiyanın maraqlarına uyğun olmayacaq. Bu baxımdan da belə bir inteqrasiyanın olması vacibdir. İran da təcrid olunma vəziyyətindən çıxaraq, Rusiya vasitəsilə gələn yüklərin Hindistana ötürülməsi, Hind okeanına çıxarılması nəticəsində həm daşınma xərclərini iki dəfə aşağı salır, həm də daşınan malların qiymətinin əlverişli olmasını təmin edir".

Politoloq Mübariz Əhmədovun sözlərinə görə isə Azərbaycan tərəfi hər zaman çalışıb ki, İranla münasibətləri yaxşı saxlasın: "Ancaq ötən illər ərzində bu istiqamətdə İran bəzə adekvat cavab verməmişdi. Həsən Ruhaninin dövründə isə fərqli münasibətlər quruldu və bu zaman kəsiyində Azərbaycanla İran arasında 18 müqavilə imzalanıb. Bakıda imzalanmış müqavilələr içərisində ən uğurlusu "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi ilə bağlıdır. Astara-Rəşt dəmir yolunun tikintisi istiqamətində müvafiq razılığa gəlinməsi də böyük uğurdur. Əgər Ruhani hökuməti Azərbaycandan kredit götürürsə, bu, ölkəmizə böyük etimad və inam deməkdir. Bütün bunlar iqtisadi, kommunikasiya əlaqələrinin güclənməsinə səbəb olacaq. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, İranla Azərbaycan arasında imzalanmış sənədlər kifayət qədər üstün əhəmiyyətə malikdir. Sənədlər bundan sonra hələ 50-60 il də iki ölkə arasındakı münasibətlərin normal vəziyyətdə qalmasına xidmət edəcək".

Politoloq bildirib ki, Ruhaninin komandasının içərisində Azərbaycanla bağlı müəyyən fikir ayrılığında olanlar da var: "Onun üzərinə olan hücumlardan biri də Azərbaycanla bağlıdır ki, guya o bizim vasitəçiliklə Qərblə əlaqə qurmaq istəyir. Lakin əslinə baxanda Ruhani çox real və pragmatik siyasət aparır. Hesab edirəm ki, Azərbaycanla İran arasında bu gün görülmüş işlər çox əhəmiyyətlidir. Üçtərəfli görüşün əhəmiyyətindən biri budur ki, bütün dünya Azərbaycanın müstəqil geosiyasi oyunçuya çevrilməsinin şahidi oldu. Əsas geosiyasi sabitlikdir ki, bu da bizdən çox Avrasiya materiki üçün lazımdır. Dünyada belə bir deyim var ki, kim Avrasiya materikinin sahibidirsə, dünyanın da sahibidir. Yaxud da Avrasiya materikində proseslər necə gedəcəksə, dünyada da o cür gedəcək. İlham Əliyev Avrasiya materikində ən böyük potensial gərginliyin qarşısını aldı".

□ Əli RAIS

İmkan verin, deputat işləsin

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Köhnə bir "Mozalan" süjeti var idi, baş qəhrəmanı Fazil Salayev kimi dahi aktyorun oynadığı sərxoş tip metroya düşmək istəyirdi. Yeri gəlmişkən, dünya səviyyəli bu aktyor sovetlərin bataqlığında məhv oldu getdi, öz istedad və bacarığının heç 10 faizini da reallaşdırma bilmədi, ancaq bu ayrı temadır. Sərxoş yellənə-yellənə turniketin qabağında durub milisə sual verir ki, orda qatarlar elə gedir, ya da belə gedir. Əliylə də göstərir. Milis deyir, a kişi, bu cür təsəvvür edinəcə, bir dəfə gir bax, qatara min də. Deyir sən heç metroya minməmişən? Salayevin qəhrəmanı şikayətlənir: "Heç qoyursunuz ki?" Bu niyə yadıma düşdü, izah edim.

Son günlər ortaya parlamentarizm tariximizə düşəcək bir məsələ çıxmışdır. Sən demə, deputat Rüfət Quliyev faizlə borca pul vermiş, sələmçilik edirmiş. Borc verdiyi adamlardan biri ölüb, sələmin faizi ilə birgə məbləği 300 min neçəsə manata qalxıbdir. Əslində orda Rüfət müəllimin verdiyi hissə heç 90 min manat da deyil, 210 min təmiz faizdir. Görün Rüfət müəllim bank işlətsə nə qədər soyğunçu olarmış, hələ şükür edək deputatdır.

Başqa dövletdə olsa deputat bu qanunsuz fəaliyyətinin ortaya çıxmasından çəkinər, verdiyi pula "cəhənnəm olsun" deyib susardı. Ancaq bizim deputat qanunlara hörmətlə yanaşdığı üçün borclu şəxsin ailəsini məhkəməyə vermişdir. Deyir nə olsun kişi ölübdür, əmlakı, maşını, villası, köhnə şalvarları, çəkəlekleri qalır, satın onları, mənim pulumu verin.

Fakt ortaya çıxdandan yetən-yetməyən Rüfət müəllimə bir daş atır. Mənim fikrim var, gələcəkdə ondan sələmə pul götürüm - açıq yazıram, oxucular da qınamasınlar, ağır dövrdə yaşayırıq - məhz həmin səbəbdən istəyirəm burda Rüfət müəllimi müdafiə edim. Arqumentlərim isə daşdan keçəndir. Rəhmətliyin ailəsi bu yazını oxusa, hər şeyi satıb pulu götürməlidir.

Birincisi, Rüfət müəllim uzun illərdir həm də bütün fabrikinin işlədir, el arasında isə siqaretə "qəm tütəyi" deyildiyini yaqin eşitmiş olarsınız. Kimin dərdi varsa, damağına tütü-ləyən bu haqq-hesabdan bir dəne mütləq soxmalıdır. Dərd-qəm, hicran, afəti-eşqi-bəla, Qarabaği-vətəni-giriftar olan hər bir azərbaycanlı bütün çəkməsə, ölür. İndi siz təsəvvür edin ki, Rüfət müəllim həm də bu dərd zavodunun, kəder fabrikinin müdürüdür. Bizim o boyda Qarabağ dərdimiz var. (Düzü, bu arqumentin Rüfət müəllimin sələmçiliyinə necə haqq qazandırdığını heç özüm də əməlli başa düşmədim. Birinci arqumentdir, yola verin getsin. Yaqin nəse fəlsəfi söhbət oldu, başa düşmədik).

İkincisi, Rüfət müəllim bəlkə yapistlər hakimiyyətə gələndən bəri deputat qoyulubdur, lakin bir dəfə ağzını açıb o çöldən baş daşı təzə qoyulmuş qəbirə oxşayan deputatxana binasında danışmayıbdır. Heç bir vətəndaş zəhmətkeşimiz, o cümlədən deputatxanada qeydiyyatda düşmüş jurnalistlər deyə bilməz ki, Rüfət müəllimin səsi necədir. Baritonudur, yoxsa tenordur. Bəlkə sopranodur? Yaxud bemolun dördüncü oktavasında yarı muğam zəngüləsinin tərənəsidir? Parlament bütün dünyada danışmaq, müzakirə etmək yeridir, eger Rüfət müəllim orda danışa bilmirsə - çünki mandatı verənlərin şərti belədir, rəhmətlik Cəlal əminin əski deputatlarından Əliməmməd müəllimə dediyi kimi, "almısan mandatı, sakit otur yerində" - bəs nə etməlidir?

Siqaret çəkməyə qoymursan, danışmağa qoymursan, qanunlar Prezident Administrasiyasından hazır gəlir, hətta düyməni də bəzən basmağa qoymurlar, gəlib görürsən kim sənənin əvəzindən basıbdır - bu halda yazıq Rüfət müəllimin sələmçilikdən başqa fəaliyyət sahəsi qalmır. Yuxarıda misal çəkdiyim "Mozalan" qəhrəmanı kimi, imkan verin bu da hərdən deputatlıq eləsin.

Hər insan dünyaya gələndə onun bir missiyası, tapşırığı, alın yazısı olur. Bu kişiye də sələmçilik qismət imiş. Pulunu qaytarın. Mən onun hüquqlarını müdafiə komitəsi yaratmağa hazırım.

(Rüfət müəllim, 15 min manat lazımdır, 10 illiyə. Neçə faizlə verirsiniz? Yazını da nəzərə alın).

Bakı ölkənin hərbi parkını gücləndirir - mühüm gəlişmə

Region üçün mühüm önəm daşıyan prezidentlərin Bakı sammiti başa çatdı. Xəbər verdiyimiz kimi, Rusiya tərəfi sammitə ölkə prezidenti Vladimir Putinlə yanaşı, yüksək rütbəli bir sıra məmurlarla qatılmışdı. Onların arasında baş nazirin müavini, Rusiya hərbi-sənaye kompleksini kurasiya edən və hərbi kontraktlara birbaşa nəzarət edən Dmitri Roqozin də var idi.

"Rusiya baş nazirinin müavini Dmitri Roqozin bəyan edib ki, yaxşı və baha olmayan silahların nəhəng ixracatçısı kimi Rusiya Bakı və Tehranın maraq dairəsindədir". Rusiyanın «RIA-Novosti» agentliyinin məlumatına görə, bu sözləri D. Roqozin Bakıda prezidentlərin üçtərəfli görüşündən sonra söyləyib.

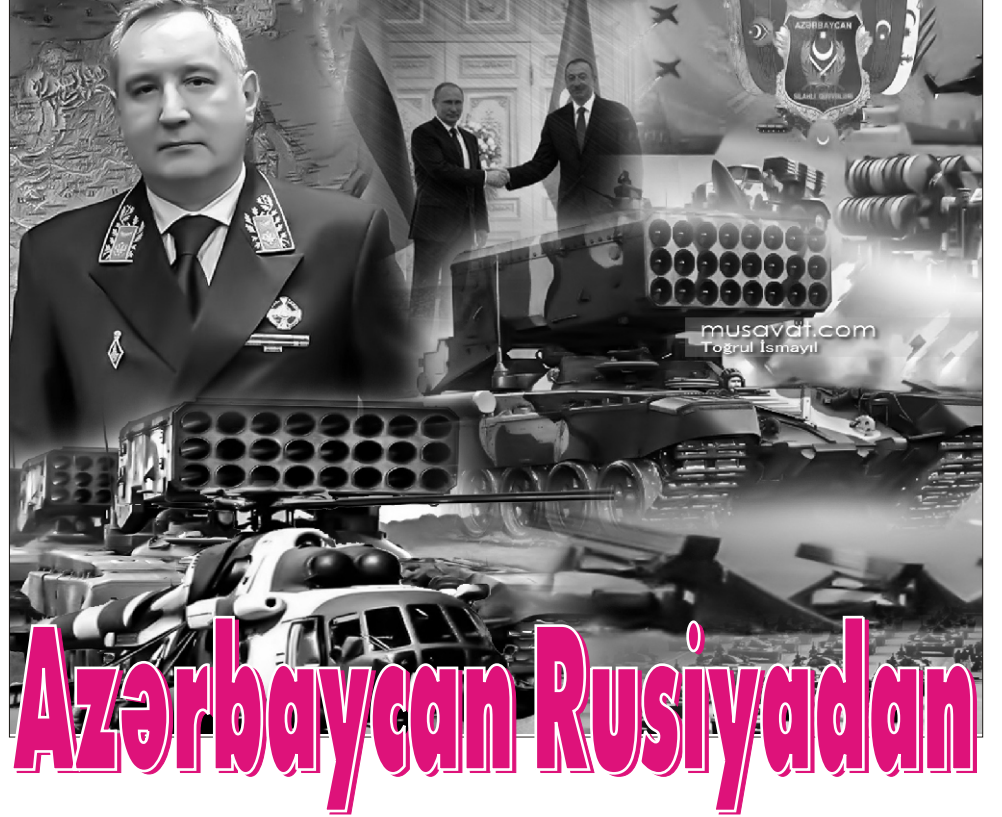
Bundan əlavə, onun özlərinə görə, Azərbaycan «MS-21» təyyarələri ilə maraqlanıb və 10 belə təyyarənin alınması üçün kontrakt 2017-ci ildə imzala bilər. "Azərbaycanla ikinci maraqlı layihə "Ruslan", "An-124" təyyarələrinin alınması ilə bağlıdır və bu da gələcək il gerçəkləşəcək" - Roqozin bildirib.

Qeyd edək ki, Putinin son Azərbaycan səfəri ərəfəsi Bakı ilə Moskva arasında yeni partiya silah ticarəti ilə bağlı növbəti anlaşmanın ola biləcəyi barədə məlumatlar yayılmışdı. Məlumatlara görə, Azərbaycan Rusiyadan «Su-30SM» qırıcıları ala bilər (virtualaz.org). Mənbə Putinin Bakı səfəri zamanı iki ölkə arasında hərbi-texniki əməkdaşlığa dair yeni anlaşmaların əldə edilməsini mümkün hesab edirdi.

Rusiyalı ekspertlərə görə isə Azərbaycan Rusiya hərbi-sənaye kompleksinin aparıcı müştərilərindən biri olaraq qalır və iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, onun alıcılıq qabiliyyəti yüksəkdir. Moskvadakı Strategiyalar və Texnologiyalar Analizi Mərkəzinin direktor müavini Konstantin Makienko bu xüsusda "Moskva-Baku" portalına açıqlamasında deyib ki, neftin ucuzlaşması və gəlirlərin aşağı düşməsi səbəbindən Azərbaycan Rusiyadan əvvəlki həcməldə silah almayacaq. Lakin mümkündür ki, artıq alınan silahlardan-reaktiv artilleriya sistemlərindən, tanklardan, vertolyotlardan yeni partiyaları sifariş verilsin.

"Silah ixracı" jurnalının baş redaktoru Andrey Frolov da təsdiq edir ki, iqtisadi çətinliklərə baxmayaraq, Bakı əlavə silah almağa bir neçə yüz milyon dollar xərcləmək imkanındadır. "Ola bilsin Azərbaycan tərəfi Rusiyadan öz ordusu üçün döyüş sursatları almaq istəyir. Biz aprel döyüşlərində nə qədər döyüş sursatı sərf olunduğunu bilmirik. Yeni sərf olunanların yerini doldurmaq lazımdır. Bu birincisi. İkincisi, hesab edirəm ki, onlar dəqiq silahlar almağa cəhd edəcəklər. Əsasən hədəfə özü yönələn döyüş sursatları, "hava-yer" tipli raketləri. "İsgəndər" raketlərindən söhbət getmir, Rusiya bu raketləri hələ satmaz. Amma "Krasnopol" kimi idarəolunan mərmilər ola bilər" - Frolov deyib.

Ekspert istisna etmir ki, Bakı Rusiyadan müasir aviasiya

Azərbaycan Rusiyadan yeni silahlar alacaq - işğalçı ölkəyə bəd xəbər

NATO baş katibinin Gürcüstan səfərindən dərhal sonra Rusiya XİN rəhbərinin Azərbaycana təcili ziyarətinin pərdəarxası; Kreml üçün ölkəmizin önəmi indi xeyli artmış kimidir; Qəbələ RLS məsələsi yeni aktualıq qazana bilər, eger...; "İki od arasında" manevr etmək getdikcə çətinləşir...

teknikası da almaq istəyir. Çünki Azərbaycanın arsenalında ancaq sovet istehsalı olan təyyarələr var. "Ona görə də onlar məsələn, «SU-30SM» qırıcılarını xahiş edə bilər. Hansı ki, artıq Qazaxıstan alıb, Belarus da almaq istəyir. Fikrimcə Azərbaycan da özünə bu cür maşını reva biləcək" - ekspert daha sonra əlavə edib.

Bu məlumatlar onsuz da Rusiyadan narazı olan işğalçı Ermənistanın təlaşını sözsüz ki, daha da artıracaq. Hələ Putinin Bakı səfəri öncəsi erməni mənbələri narahatlıqla qeyd edirdilər ki, Bakıda Rusiya ilə Azərbaycan arasında yeni silah sövdələşməsi ilə bağlı anlaşmalar əldə oluna bilər. Proqnozlar əsasən doğruldu: Bakıda kontraktlar imzalanmasa da, bunun anonsu verildi.

Onu da yada salmaq ki, prezident Putinin yaxın adamı sayılan Dmitri Roqozini ermənilər 4 günlük aprel müharibəsindən sonra "persona non grata" elan ediblər. Roqozin o vaxt Ermənistanı saymazıyana tərzdə bəyan eləmişdi ki, heç nəyə baxmadan Bakı-Moskva hərbi-texniki əməkdaşlığı davam edəcək. Onun bu sözləri düşmənlər ölkədə hiddətlə qarşılanmışdı.

□ Siyasət şöbəsi

Hillari Klinton seçkilərdə qələbə qazansa, Con Kerrini vəzifəsində saxlamayacaq ABŞ

-in Demokratlar Partiyasından prezidentliyə namizəd olan Hillari Klinton qarşıdakı seçkilərdə qələbə qazanacağı halda dövlət katibi Con Kerrini vəzifəsində saxlamayacaq.

"Report" "Qazeta.Ru"ya istinadən xəbər verir ki, bu barədə "Politico" diplomatik mənbəyə istinadən məlumat yayıb.

Mənbə bildirib ki, Dövlət Departamentinin rəhbəri vəzifəsinə namizəd olmaq üçün H.Klintonun öz namizədləri var. Mənbə hesab edir ki, bu vəzifəni sabiq dövlət katibinə xarici siyasətə baxışını həyata keçirməyə yardım edəcək şəxs tutacaq. Mümkün namizədlər arasında Barak Obama və oğul Corc Buş administrasiyalarında dövlət katibinin birinci müavini olmuş Uilyam Börn və dövlət katibinin siyasi məsələlər üzrə keçmiş müavini Uendi Şermanın adları çəkilir.

Nəşrin məlumatına görə, H.Klinton prezident seçiləcəyi halda hazırki dövlət katibi Con Kerri Suriya, İran və ya İsrail-Fələstin münaqişəsi məsələləri üzrə ABŞ-ın xüsusi nümayəndəsi ola bilər.

Dünən Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev, Rusiya Federasiyası Prezidenti Vladimir Putin və İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhaniyənin iştirakı ilə üçtərəfli formatda keçirilən görüşün region üçün mühüm nəticələr doğurduğunu söyləmək olar.

Məsələ ilə bağlı Rusiya və Ermənistan mətbuatında müxtəlif maraqlı məlumatlar və rəylər dərc olunub.

Rusiyanın "Kommersant" qəzetinin yazdığına görə, Vladimir Putin Bakı səfərindən önce Təhlükəsizlik Şurasının görüşünü keçirib.

Bakıya gəldikdən sonra Vladimir Putin önce İlham Əliyevlə, daha sonra Həsən Ruhani ilə görüşüb. Sonuncu ikili Rusiya prezidenti gəlməzdən qabaq öz aralarında görüşərək müzakirə aparıblar.

Azərbaycan, Rusiya və İran prezidentlərinin birlikdə üçtərəfli görüşü isə bir qədər gecikmə ilə başlayıb. Belə ki, görüşdən önce Putin və Ruhani öz aralarında qabaqcadan müəyyən edildiyi kimi bir saat deyil, iki saat ərzində qapalı müzakirə keçiriblər.

Qəzetin yazdığına görə, Vladimir Putin Rusiya və Azərbaycan arasında münasibətlərin strateji partnyorluq xarakteri aldığını söyləyib. Vladimir Putinin sözlərinə görə, Rusiyanın 600 şirkəti ölkədə fəaliyyət göstərir, Rusiyanın Azərbaycana sərmayə qoyuluşu isə 1,4 milyard dolları ötürüb. **"Bizim perspektivdə təkçə energetika sahəsində deyil, həmçinin maşınqayırma, yüksək texnologiyalar kimi sahələrdə mühüm layihələrimiz var. Bizim Xəzər dənizində, o cümlədən hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığımız davam edir"** - deyərək Rusiya dövlət başçısı prezident İlham Əliyevlə görüşdə bildirib.

Qəzetin Rusiya nümayəndə heyətindəki mənbəsinin verdiyi xəbərə görə, müzakirələrin əhatə etdiyi məsələlər olduqca sıx olub. Danışıqlarda iqtisadi-ticari, hərbi-texniki, infrastruktur və enerji layihələri, Xəzər dənizinin statusu, habelə regional təhlükəsizlik problemləri və terrorizmlə mübarizə kimi məsələlər öz əksini tapıb.

Xüsusilə sonuncu məsələ daha kəskin xarakter alıb. Azərbaycan ənənəvi olaraq Dağlıq Qarabağ problemi məsələsinə qayıdıb. Azərbaycan tərəfinin məsələ ilə bağlı mövqeyi olduqca kəskin olub. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov bəyan edib ki, "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizinin normal və tam şəkildə fəaliyyət göstərməsinin yolu Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasından keçir. O qeyd edib ki, Bakıda keçirilən üçtərəfli görüşün yekunları ilə bağlı imzalanmış bəyannamədə elə belə də yazılıb: **"Davam edən münaqişələr bu kimi layihələrin həyata keçirilməsinə mane olur"**.

Qeyd olunur ki, "Şimal-Cənub" dəhlizinin yaradılması

Ermənilər prezidentlərin

Bakı sammitindən təlaşa düşüb

Əliyev-Putin-Ruhani görüşü düşmən ölkədə ciddi narahatlıq yaradıb; İranla Azərbaycan arasında tikiləcək dəmiryol xətti və Rusiya-Azərbaycan yaxınlaşması Ermənistanda həyəcanla qarşılanıb

üçün 170 km uzunluqda Rəşt-Astara xətti çəkilməlidir. Həmin layihədə bir sıra quru məntəqələrin birləşdirilməsi nəzərdə tutulur ki, bu da "Transxəzər" çoxfunksiyalı marşrutunun səmərəliliyini daha da artıracaq. Ekspertlərin rəyinə görə, bu layihəyə qoyulacaq ümumi sərməyəni miqdarı 400 milyon ABŞ dolları həcmindədir.

Vladimir Putin danışıqlarda Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə də toxunub: **"Doğrudan da bu problem (Dağlıq Qarabağ nəzərdə tutulur-red.) bizə hələ sovet dövründən qalıb. Bilirəm ki, bu həm Azərbaycan, həm də Ermənistan üçün olduqca ciddi məsələdir. Biz istəyirik ki, həm Azərbaycan, həm də Ermənistan hər iki tərəf üçün məqbul sayıla bilən, qaliblərin olmadığı, həmin ölkələrin xalqlarının qalib olduğu bir qərara gəlsinlər. Hər iki dövlət indiki və gələcək nəsillərin maraqları naminə bu mürəkkəb vəzifənin öhdəsindən gəlməlidirlər"**.

Qəzetin bildirdiyinə görə, Putin öz cümlələrini olduqca ehtiyatlı tərzdə qurub. Çünki onun ağızından çıxacaq istənilən ehtiyatsız kəlmə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanla danışıqları çətinləşdirə bilər.

İrani isə ən çox Yaxın Şərq problemləri, xüsusilə Suriya ətrafında yaranan məsələlər

maraqlandırır.

Azərbaycan, İran və Rusiya prezidentlərinin birgə imzaladıqları bəyannamədə tərəflər terrorizmi münaqişə ilə bağlı informasiya mübadiləsi, habelə terrora qarşı birgə mübarizə aparacağı barədə razılığa gəldiklərini bildiriblər.

Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun sözlərinə görə, "görüş iştirakçılarının əsas diqqəti BMT Təhlükəsizlik Şurasının İŞİD-ə mübarizə ilə bağlı qətnamələrin yerinə yetirilməsi üzərində dayanıb". Rusiya baş nazirinin müavini Dmitri Roqozin də qəzətdə verdiyi müsahibədə Suriyadakı mövcud vəziyyəti və hərbi texniki əməkdaşlıq məsələləri regiondakı ümumi təhlükəsizlik kontekstində müzakirə olunduğunu söyləyib.

Onun sözlərinə görə, Moskva ilə Tehran arasında hərbi-sənaye məhsullarının tədarükünün ödənilməsinin mexanizmləri ilə bağlı razılıq əldə olunmalıdır (*Rusiyanın hava hücumundan müdafiə ilə bağlı İrana verdiyi 2 divizion S-300 PMU-2 ("Favorit") Zenit Raket Kompleksi sistemi nəzərdə tutulur*).

Rusiyanın Azərbaycanla bağlı isə BTR-82A tipli zirehli hərbi maşınlarının tədarükündə yaranan problem aradan qaldırılıb.

Belə ki, Azərbaycan tərəfi

onlara təhvil verilən maşınların tələblərə uyğun olmadığını bildirib.

Danışıqlar nəticəsində həmin silahların yenidən yoxlanılmasına qərar verilib. Bundan başqa, sursatın bir hissəsi Azərbaycan tərəfinə kompensasiya olaraq pulsuz verilecək.

Baş nazir müavini Roqozinin sözlərinə görə, Azərbaycan yaxın vaxtlarda yeni "MS-21" təyyarələrinin, həmçinin bir neçə AN-124 "Ruslan" təyyarələrinin (*bunlar mülki təyyarələrdir-red.*) sifarişinə çevrilə bilər. Bundan başqa, Azərbaycanda təyyarə zavodunun tikilməsi də müzakirə edilən və planlaşdırılan məsələlər arasındadır.

Bakıda keçirilən görüşlə bağlı Ermənistan rəsmilərinin hələ ki bir açıqlama gəlməyib. Ermənistan politoloqları isə bunla bağlı müxtəlif rəylər bildirirlər.

Musavat.com tert.am saytına istinadən xəbər verir ki Ermənistanın keçmiş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri, "Vəhdət" partiyasının nümayəndəsi Ruben Karapetyan "Rusiya-İran-Azərbaycan formatının İran-Ermənistan dəmir yolunun tikintisinə böyük zərbə vuracağını" söyləyib.

Ruben Karapetyan bu formatın Ermənistanın xeyrinə olmadığını bildirib.

Ruben Karapetyan "Şimal-Cənub" dəhlizinin yeni ideya olmadığını söyləyib: **"Bu layihə ilə bağlı ilk fikirlər 90-cı illərə gedib çıxır. Məsələn, hələ 1993-cü ildə bu yolun qurulması ilə bağlı ilkin razılıq əldə olunmuşdu. 2000-ci ildə isə Rusiya, İran və Hindistanın neqliyyat nazirləri Sankt-Peterburqda strateji əhəmiyyət daşıyan bu yolun tikintisi ilə bağlı razılığa gəlmişdilər"**.

"Lakin niyə məhz indi bu proses sürətlənib. Ona görə ki, İrana yönəlik sanksiyalar aradan qalxıb, Rusiya-Türkiyə münasibətləri düzəlib, Azərbaycan isə öz növbəsində mövqelərini möhkəmləndirərək Ermənistanı neqliyyat, qaz, enerji kimi bütün regional layihələrdən sıxışdırıb çıxarmaq istəyir" - deyərək erməni po-

racaq" deyərək Karapetyan müsaibəsində qeyd edib.

"Serj Sərkisyanın Vladimir Putinlə görüşünün sonuncunun Bakı səfərindən sonra baş tutacağını nəzərə alsaq, o zaman bizim üçün qanqaraldıcı situasiya ortaya çıxır. Aydın məsələdir ki, Putin Sərkisyan qarşısında Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması işində müəyyən şərtlər irəli sürəcək" - deyərək erməni müxalif yazar Tevos Arşakyan qarşısına çıxıb Ermənistanın Gömrük İttifaqına qoşulduğunu bəyan etdi. Buradan görünür ki, Serj Aza-

"Sərkisyanın 2013-cü ilin sentyabrın 3-də Moskvaya həyata keçirdiyi rəsmi səfəri xatırlayaq. Həmin vaxt görüşdən sonra Sərkisyan döyülmüş it kimi mətbuatın qarşısına çıxıb Ermənistanın Gömrük İttifaqına qoşulduğunu bəyan etdi. Buradan görünür ki, Serj Aza-

litoloq qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, bu ilin fevralında Azərbaycan prezidentinin Tehrana rəsmi səfəri olub. Həmin səfər zamanı isə 11 memorandum imzalanıb. Rusiya isə Azərbaycanı Türkiyədən aralayıb Ankaranın Cənubi Qafqazdakı təsirini azaltmaq istəyir.

"Hər bir tərəf öz vəzifəsini icra edir. Yeni üçtərəfli format isə ümumilikdə Ermənistanın maraqlarına ziyan vurur. Bu layihə İran-Ermənistan dəmiryol tikintisinin də qabağını kəsir".

Karapetyanın fikrincə, buna şübhə də ola bilməz. Belə ki, İranla Ermənistan arasında çəkilməsi planlanan dəmiryol xətti 305 km uzunluqda olub olduqca bahalı bir layihədir (3,5 milyard ABŞ dolları). Çünki bu yolun keçdiyi yerlər olduqca çətin və azı 60 tunelin tikintisinə nəzərdə tutur. İran-Azərbaycan dəmir yolu isə cəmi 172 km uzunluğa malikdir və tikintisi də asan başa gəlir.

İran-Azərbaycan dəmir yolu yeni birləşdirici layihə olaraq Skandinaviya ölkələrinə qədər uzanaraq, yük daşımalarına çəkiləcək xərcləri 3 dəfə azaldır və beləliklə, olduqca səmərəli və gəlirli görünür. Azərbaycanın bu layihəyə qoşulması böyük regional əhəmiyyətə malikdir. Bu isə bizim maraqlarımıza ağır zərbə vu-

toviçin Vladimir Putin qarşısında müdafiə olunmaq qabiliyyəti yoxdur. Belə olan halda, o, hakimiyyəti rus süngülərinin üzərində qorumaq bahasına çox asanlıqla Dağlıq Qarabağla bağlı qaranlıq görünən statusun əvəzinə ətraf rayonların boşaldılmasına razılıq verəcək" - deyərək Arşakyan yazır.

Politoloq Hrant Melik-Şahnazaryan da tert.am saytına müsahibədə Azərbaycan, Rusiya və İranın üçlü formatdan regionda öz siyasətlərini dikte etmək üçün istifadə edəcəklərini düşünür. **"Əsas narahatçılıq (Ermənistan üçün-red.) məqam ondan ibarətdir ki, Qarabağ məsələsinin nizamlanması da bu formatda müzakirə oluna bilər"**.

Hrant Melik-Şahnazaryanın sözlərinə görə, "Rusiyada başa düşürlər ki, onların Cənubi Qafqazda aktivliyi münaqişənin paralel olaraq fəallaşmasına gətirib çıxarır".

"Aprel hadisələri isə Avraşiya İqtisadi Birliyinin regiondakı təsirinin artmasından irəli gəlir" - deyərək politoloq qeyd edir.

Bu, (aprel-red.) qapanmamış bir səhifədir, tərəflər isə sürətlə münaqişənin hərbi həllinə doğru irəliləyirlər" - deyərək erməni politoloq fikiri irəli sürüb.

Şirvandakı hərbi zavodda partlayışın gerçək səbəbi gizlədilir

ANAMA-ya partlayışdan sonra nə qədər mərmii toplanılmasını açıqlamaq yasaqlanıb

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin (MSN) tabeliyində olan və Şirvanda yerləşən hərbi təyinatlı "Araz" zavodundakı partlayışın nəticələrinin aradan qaldırılması davam edir. 2 nəfərin ölməsi, 26 nəfərin yaralanması ilə nəticələnən partlayışdan sonra fəaliyyəti iflic olan zavodda iş prosesi tam olaraq bərpa edilməyib. Hazırda ANAMA mütəxəssisləri dəhşətli partlayışdan sonra mərkəzin ərazisi də daxil olmaqla, zavodda və təxminən 2 kilometrlik ərazidə ətrafa səpələnən döyüş sursatlarının başlıqlarını, siqnal raketlərinin patronlarını toplamaqla məşğuldurlar. Partlayışdan ösən 2 həftə ərzində mütəxəssislər zavod ətrafından xeyli sursat, sursat qalıqları toplasalar da, iş davam edir. Partlayış zamanı 20-25 kiloqram ağırlığında olan mərmii başlıqları bir neçə yüz metr hündürlüyə qalxaraq yüksək sürətlə yerə çarpılıb. Bir çox mərmii başlıqları 1 metrə qədər torpağın dərinliyinə girib. Mütəxəssislər minaaxtaranlarla mərmii başlıqlarını axtarıb tapır, qazıyır çıxarıb və təhlükəsiz ərazilərə aparırlar.

Bu günə qədər toplanan sursatların sayını, təmizləmə işlərinin nə vaxta qədər davam etdiriləcəyini öyrənmək üçün ANAMA ofisi ilə əlaqə saxladığı. Suallarımıza "hərbi sirr olduğu" əsası ilə cavab verilmədi. Halbuki buna kimi ANAMA ərazidə aparılan təmizləmə işləri ilə bağlı məlumat yaymışdı. Üstəlik, mətbuatda, sosial şəbəkələrdə dəhşətli partlayışlardan sonra ətrafa səpələnən mərmii başlıqlarının fotoları, videoları yayılmışdı. Bu baxımdan, "hərbi sirr" istinad edib məlumat verilməməsi yəqin-ciddi görünür. ANAMA-ya partlayışla bağlı mətbuata açıqlama verilməsinin qadağan olunması daha çox dəhşətli olayla bağlı məlumatların gizlədilməsinə xidmət edir...

MSN-in "Telemexanika" zavodunda 2015-ci ilin iyulunda baş verən olayın səbəbi gizli qaldığı bir vaxtda miqyasına və ölənlərin sayına görə daha dəhşətli partlayış 26 iyul 2016-cı ildə "Araz" zavodunda baş verdi.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Araz" zavodunda baş vermiş partlayışla əlaqədar Dövlət Komissiyası yaradılıb. Baş nazirin 1-ci müavini Yaqub Eyyubovun sədrlik etdiyi komissiya ötən günlər ərzində 2 dəfə toplaşmış. Lakin mətbuata komissiyanın fəaliyyəti haqda məlumat verilməyib. Müdafiə Sənayesi Nazirliyi (MSN) də öz tabeliyindəki zavodlarda baş vermiş bu dəhşətli olayların araşdırılmasında maraqlı görünür. 2015-ci il iyulun 6-da Şirvandakı hərbi təyinatlı "Telemexanika" zavodunda baş verən, 1 nəfərin ölümü, 19 nəfərin yaralanması ilə nəticələnən güclü partlayışdan sonra tezliklə olayın hansı səbəbdən meydana gəlməsinin açıqlanacağı gözlənilirdi. Amma bugüncədə heç bir informasiya açıqlanmayıb...

Bu məxfiliyin səbəbləri anlaşılmaq olmur qalır. Belə fikirlər də var ki, zavodlardakı partlayışlar səhlənkarlıq, yeyintilərin ört-basdır olunmasına xidmət edir.

Azərbaycan müdafiə nazirinin keçmiş müavini, polkovnik İsa Sadıqov AzadlıqRadiosuna zavodlardakı partlayışlarla bağlı fikir bildirərkən belə bir cavab vermişdi.

Sitat: "“Araz” zavodundakı partlayışda iki versiya var, təhlükəsizlik və ya yeyintinin ört-basdır edilməsi cəhdi".

Sabiq nazir müavini zavodda ikinci partlayış olduğundan yeyinti məsələsi ilə bağlı versiyaya daha çox inandığını da açıqlamışdı: "Yeyintini partlayışla silmək olar. Nəzərə alsaq ki, bu, artıq ikinci partlayışdır, deməli, ikinci versiyanın yaşama hüququ daha güclüdür. Ötənlik partlayışın səbəbləri barədə heç bir məlumat verilmədi. Bilinmədi, nədən olub, niyə olub? Kimi tutdular, kimi işdən azad elədilər, məsuliyyət kimin üzərində qaldı? Bu dəfə də komissiya yaradılsa belə, həqiqət barədə ictimaiyyətə məlumat verilməyəcəyinə inanmıram".

Hazırda iş üzrə araşdırmalar davam etdirilir. "Araz" zavodundakı partlayış faktına görə Cinayət Məcəlləsinin 223.2 (partlayış təhlükəli obyektlərdə təhlükəsizlik qaydalarını pozma ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 314.2-ci (səhlənkarlıq ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Ötən il iyulun 6-da Şirvanda "Telemexanika" zavodunda baş verən partlayışla bağlı Şirvan Şəhər Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 223.2-ci (partlayış təhlükəli obyektlərdə təhlükəsizlik qaydalarını pozma ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanmışdı.

□ E.HÜSEYNOV

Bakıda dələduzluq yolu ilə ələ keçirilən 3 milyon 400 min dollar ətrafında yaranan müəmmal vəziyyət davam edir. Dələduzluq hadisəsi 2015-ci ilin may ayında baş verib. Paytaxtın Xətai rayonu ərazisindəki mənzildə seyfədən 3,4 milyon dollar pul aparılıb. Bu, oğurluq hadisəsi olmayıb. Çünki pulu həmin adamlara mənzilin sahibinin birgə yaşadığı adam öz əli ilə təqdim edib. Pul alanlar isə özlərini ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) əməkdaşları kimi təqdim ediblər.

Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə cinayət işi açılıb. İdarə tərəfindən aparılan araşdırmalar zamanı Loğman Abdullayev, Emin Qasimov, Ruslan Hacıyev, Pərviz Rzayev, Fərhəd Tağıyev və Tural Qasimov saxlanılıb.

Cinayət işinin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, adları çəkilən şəxslər bağban işləyən tanışları vasitəsilə Tofiq Zülfüqarov adlı şəxsin evində milyonlarla pul olduğunu öyrəniblər. Xəzər rayonu, Qala qəsəbəsində T.Zülfüqarovun avtomobilini saxladırın şəxslər özlərini MTN əməkdaşları kimi təqdim ediblər. DİN-in yaydığı rəsmi məlumatda da bu qeyd edilir.

Adları çəkilən 5 nəfər Zülfüqarova evdəki pulların mənbəyinin araşdırılması məqsədilə MTN tərəfindən əməliyyat-axtarış tədbiri keçirildiyini deyiblər və onu bu yalana inandırılar. Sonra birlikdə Xətai rayonundakı mənzilə gediblər və Tofiq Zülfüqarov könüllü şəkildə pulu onla-

Bakıda saxta MTN-çilərin ələ keçirdiyi 3.4 milyon dolların sahibi niyə gizlədilir?

Məhkəmə prosesinin qapalı keçirilməsi tələbi irəli sürülüb

ra verib. Həmin şəxslər T.Zülfüqarovu ona da inandırılar ki, onun həbs edilməsinə kömək edəcəklər. Və hadisədən bir neçə gün sonra Tofiq Zülfüqarovun avtomobilini saxladırın şəxslər özlərini MTN əməkdaşları kimi təqdim ediblər. DİN-in yaydığı rəsmi məlumatda da bu qeyd edilir.

Adları çəkilən 5 nəfər Zülfüqarova evdəki pulların mənbəyinin araşdırılması məqsədilə MTN tərəfindən əməliyyat-axtarış tədbiri keçirildiyini deyiblər və onu bu yalana inandırılar. Sonra birlikdə Xətai rayonundakı mənzilə gediblər və Tofiq Zülfüqarov könüllü şəkildə pulu onla-

ra verib. Həmin şəxslər T.Zülfüqarovu ona da inandırılar ki, onun həbs edilməsinə kömək edəcəklər. Və hadisədən bir neçə gün sonra Tofiq Zülfüqarovun avtomobilini saxladırın şəxslər özlərini MTN əməkdaşları kimi təqdim ediblər. DİN-in yaydığı rəsmi məlumatda da bu qeyd edilir.

Musavat.com olaraq bir müddət əvvəl bu mövzuya toxunarkən qeyd etmişdik ki, T.Zülfüqarov vəzifəli şəxslərdən birinin yanında çalışıb. Oğurlanan məbləğ də adı açıqlanmayan şəxsə məxsusdur.

Hazırda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Tamella Nəsrullayevanın sədrliyi ilə cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilir. Sonuncu iclasda təqsirləndirilənlərdən Loğman Abdullayevin vəkilinə vəsatət qal-

dıraraq məhkəmə prosesinin qapalı keçirilməsini istəyib. Əvvəlki yazılarda qeyd etmişdik ki, ələ keçirilən məbləğin əsl sahibinin kim olmasının məhkəmə prosesinin gedişatında açıqlanacağı gözlənilir. Ancaq vəkil vəsatət qaldıraraq prosesin qapalı keçirilməsini istəyib.

Qeyd edək ki, dələduzluqda təqsirləndirilənlərdən yalnız L.Abdullayev dəmir barmaqlıqlar arxasındadır. Çünki Nərimanov Rayon Məhkəməsinə digərləri barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz olunması ilə bağlı qərar qəbul edilib. Onlar dələduzluq yolu ilə əldə etdikləri və aralarında böldükləri məbləğin bir hissəsini geri qaytarırdılar üçün ev dustaqlığına buraxılıblar.

Loğman Abdullayev barəsində isə həbsdən sonra onun keçmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) əməkdaşı olması, bu qurumun rəhbərliyində təmsil olunan yüksək vəzifəli şəxslərin qanunsuz göstərişlərini yerinə yetirməsi ilə bağlı xəbərlər yayılmışdı. L.Abdullayev mətbuata müraciət edərək yazılanların doğru olmadığını bildirmişdi. O, həbsdən 5 ay sonra başlayan "MTN işi" hadisələrində adının hallanmasının doğru olmadığını söyləmişdi.

□ İ.MURADOV

Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidməti 30 məhkəmə qərarını icra etmir

30 məhkəmədə məmurlara qalib gələn

vətəndaş: "Məhkəmə belə məmurlara bacarmır"

Bakıda vətəndaşlar haqlarını bərpa etmək üçün 8 ildir ki, qapı-qapı gəzirirlər. Məhkəmə yolu ilə haqlarını tələb edən vətəndaşlar yenə də istəklərinə nail ola bilmirlər. Nərimanov Rayon Məhkəməsi, Bakı Apelyasiya Məhkəməsi və ən sonda Ali Məhkəmə vətəndaşların xeyrinə qərar çıxarsa da, 8 ildir süründürməçilik davam edir.

Bakı sakinləri Tofiq Rüstəmov və Əlizamin Şirəliyev 2008-ci ildən onlara məxsus bağ evlərinin və evin yerləşdiyi torpaq sahəsinin vahid əmlak kimi qeydiyyatının aparılması və müvafiq çıxarışların verilməsi üçün Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinə (DƏDRX) müraciət ediblər.

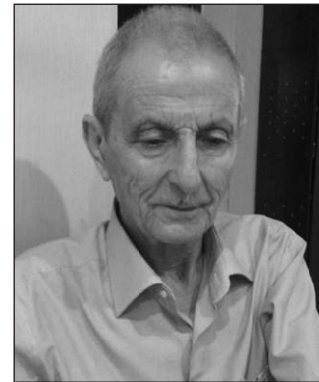
Musavat.com-a danışan Tofiq Rüstəmov deyir ki, çıxarışın verilməsi üçün onlardan torpağın 1 sotu üçün 4 min manat rüsvət tələb edilir. DƏDRX Bakı Şəhər Ərazi İdarəsi vətəndaşların müraciətinə imtina cavabı verdikdən sonra onlar Nərimanov Rayon Məhkəməsinə üz tutublar.

T.Rüstəmov bildirir ki, Sabunçu rayonu, Bilgəh qəsəbəsi, 5057-ci məhəllənin 10-cu sahəsində yerləşən 5 saylı bağ evinin yerləşdiyi 1341,90 kvadratmetrik torpaq sahəsinin və 6 saylı bağ evinin yerləşdiyi 589 kvadratmetr torpaq sahəsinin vahid əmlak kimi qeydiyyatının aparılması və müvafiq çıxarışların verilməsi vəzifəsinin cavabdehin üzərinə qoyulması üçün iddia ərizəsi ilə Nərimanov Rayon Məhkəməsinə edilən müraciətlərinə müsbət cavab verilib.

Vətəndaşın təqdim etdiyi məhkəmə qərarında eyni ilə göstərilir: "Evlərin və yerləşdik-

ləri torpaq sahələrinin vahid əmlak kimi qeydiyyatının aparılması və mülkiyyət hüququnu təsdiq edən Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətindən çıxarışın verilməsi cavabdeh DƏDRX Bakı Şəhər Ərazi İdarəsinə tapşırılsın".

Bu qərardan 3 il 6 ay sonra cavabdeh prosessual müddətin

nə göndərsin. Ancaq Bakı Apelyasiya Məhkəməsi Nərimanov Rayon Məhkəməsinin çıxardığı qərarı qüvvədə saxlayıb.

Bunda sonra T.Rüstəmov və Ə.Şirəliyev Nərimanov Rayon Şöbəsinin hərəkətsizliyindən Ədliyyə Nazirliyinin Baş İdarəsinə şikayət edib.

2013-cü ildə DƏDRX Bakı Şəhər Ərazi İdarəsinin rəisi Şəmsi Şahvələdov məhkəmə qərarlarını icra etmədiyinə görə 1500 manat cərimə edilib.

Vətəndaşların sözlərinə görə, Ş.Sahvələdov bu qərardan apelyasiya şikayəti verib. Lakin şikayəti təmin edilməyib və qərar qüvvədə saxlanılıb.

Vətəndaşların sözlərinə görə, məhkəmə çəkişmələrinə daha biri əlavə edilib.

Beləliklə, ilk məhkəmədən 5 il 8 ay sonra DƏMDK yanında İstehsal və xidmət müəssisələrinin idarəetmə mərkəzi iş üzrə tərəf olmasa da Nərimanov Rayon Məhkəməsinə müraciət edərək qərarın ləğv edilməsi üçün iddia qaldırıb. Bu iddia da təmin edilməyib.

□ İ.MURADOV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev arasında avqustun 8-də keçirilən görüşdə verilən Qarabağ mesajları həm Azərbaycan, həm də Ermənistanda ciddi müzakirə mövzusunda səbəb olub. Düzdür, ermənilər həm Rusiyadan ehtiyatlandıqları, həm də Putinin bəyanatının faktiki olaraq onlar üçün sərfəli olması səbəbindən məsələyə daha soyuqqanlı davranış nümayiş etdirirlər və hələlik önəmli hay-küy müşahidə olunmur.

Qeyd edək ki, ikitərəfli görüş zamanı Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Bu gün Dağlıq Qarabağ problemini müzakirə etmək istərdik. Sizin bu danışıqlarda şəxsi iştirakınız böyük rol oynayır", - deyə bildirmişdi. Onun rusiyalı həmkarı V.Putin isə digər məsələlərlə yanaşı, Qarabağ haqda da danışıb və bunları deyib: "Biz çalışacağıq ki, Ermənistan və Azərbaycan arasında elə həll yolu tapılsın ki, kompromislərə əsaslanınsın, eyni zamanda hər iki tərəf üçün məqbul olsun. Elə həll yolu ki, qaliblər olmasın, ancaq iki ölkə xalqları özlerini qalib hiss etsinlər və hər iki dövlət hiss etsin ki, onlar bu mürəkkəb problemi bugünkü və gələcək nəsillərin maraqları naminə həll etməyə nail oldu".

Əlavə edək ki, Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində İran prezidenti Həsən Ruhani və Rusiya prezidenti Vladimir Putinin iştirakı ilə baş tutan üçtərəfli görüşdəki çıxışı zamanı da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev ölkəmiz üçün ən önəmli məsələyə diqqət çəkib. "Hazırda Dağlıq Qarabağda mövcud olan status-kvo qəbul edilməzdir. Beynəlxalq ictimaiyyət və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və münaqişənin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində ədalətli həllinin tərəfdarıdır... Münaqişə mütləq beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir", - deyə Azərbaycan prezidenti əlavə edib.

Rusiya prezidentinin son açıqlamasından belə görünür ki, ölkəsinin aprel müharibəsindən sonrakı fəallığı boşuna deyil və XİN başçısı Sergey Lavrovun da anons etdiyi kimi, ortada konkret təkliflər var. Masa üzərindəki bu həll planının isə "Kazan sənədi" üzərində işlənilib-hazırlandığını, Qarabağ məsələsinin 5+2 formulu üzərində tənzimlənməsi planının işə salındığını demək olar.

Qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl ictimailəşdirilən, ANİ er-

məni araşdırmaları mərkəzinin eksperti Tatul Akopyanın "Kazan sənədi" başlığı altındakı materialda da Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların azad olunacağı barədə detallar əksini tapmışdı.

V.Putinin "elə həll yolu ki, qaliblər olmasın, ancaq iki ölkə xalqları özünü qalib hiss etsinlər" fikirləri hər iki tərəfin kompromislərə vadar edilməsi siyasətini özündə ehtiva edir. Şübhəsiz ki, bu, Azərbaycanın bir sıra ərazilərinin itkilər vermədən, qan tökülmədən geri qaytarılması baxımından məqbul sayıla bilərdi. Lakin əslində beynəlxalq hüquq və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri Azərbaycanın bütün ərazilərinin Dağlıq Qarabağ daxil olmaqla geri qaytarılmasını tələb edir. Lakin Rusiya lideri yenə də işğalçı ilə işğala məruz qalan arasında bərabərlik işarəsi qoymağa üstünlük verir.

Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədov da Azərbaycan, Rusiya və İran prezidentlərinin görüşünün yekunlarına dair mətbuat konfransında münaqişədən bəhs edib. O bildirib ki, Sankt-Peterburq görüşündən sonra Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair imkanlar yaranıb: "Bəyannamədə də həll olunmamış münaqişələrin beynəlxalq hüquq norma və prinsipləri və qəbul edilmiş qərarlar çərçivəsində danışıqlar yolu ilə həllinin vacibliyi vurğulanıb".

Politoloq Toğrul İsmayıl hesab edir ki, əslində Rusiya Qarabağda status-kvonun dəyişməsinə istəmir: "Rusiya prezidentinin dedikləri Moskvanın bölgədəki avtoritetini qorumaq istəyinin nümayişidir. Normalda Qarabağ məsələsinin həllinin iki yolu var: bunlardan biri beynəlxalq hüquq göz önünə alaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunmasıdır. Eyni zamanda orada yaşayan ermənilərin də hüquqları tanınır və Azərbaycanın tərkibində Dağlıq Qarabağın statusu təmin edilir. Eyni zamanda Dağlıq Qarabağda yaşamış Azər-

Qarabağ

cavab vermir. Əlbəttə, Azərbaycan Rusiya ilə qonşuluq münasibətlərini inkişaf etdirməli, ortaq iqtisadi və ticarət əlaqələrinə üstünlük verməlidir. Ancaq Qarabağla bağlı da imə Şimala üz tutmamız da doğru deyil. Əgər beynimizdə hər zaman "belə etsək, Kreml nə deyər" sualı dolaşsa, işğal faktına qon qoymamız çətin olacaq".

Politoloq Şahin Cəfəri də Putinin həll modelini qəbul etməz sayır. O, özünün facebook şəbəkəsindəki şəxsi səhifəsində yazıb: "Putin Qarabağla bağlı elə bir həll yolu tapacaqmış ki, nə Azərbaycan, nə də Ermənistan qalib olacaq, amma hər iki xalq qalib sayılacaq. Əvvəla, belə bir qızıl formulu-nuz varsa, bunu 22 ildir niyə tətbiq etməirsiniz? İkincisi də, siz özünüz Çeçenistan problemini

Qarabağla bağlı Kremlin "nə şis yansın, nə kabab" siyasəti

Rusiya prezidentinin "qaliblər olmasın, ancaq iki ölkə xalqları özünü qalib hiss etsinlər" həll modeli qəbul olunmaz sayılır; siyasi ekspertlərə görə, bu həll variantında qalib Ermənistan və Rusiya olacaq...

baycan türklərinin geri dönməsi məsələsi təmin olunmalıdır. İkinci variant isə güc yoludur. Ermənistan o əraziləri işğal edib. Bəzərliq olaraq bəzi bölgələri qaytarsa da, bəzi əraziləri əlində saxlamağa çalışacaq. Bu mənada üçüncü həll yolu yoxdur. İndi "nə şis yansın, nə kabab" söyləmək əslində Rusiyanın status-kvonu saxlamaq siyasətindən xəbər verir. 5 rayonun Azərbaycana qaytarılması Azərbaycanı qələbə əhval-ruhiyyəsinin yaradılmasına xidmət edəcək. Son vaxtlar Ermənistanın gərginlik var və bu vəziyyət Rusiyaya rahatsızdır. Moskvanın orada gücünü artırmaq və Ermənistanı ram etmək üçün yeni nəşə etməsi lazımdır. 5 rayonun qaytarılması da Ermənistanda təhdid kimi anlaşıla bilər. Yeni "Rusiyadan üz döndərdik, 5 rayon əlimizdən getdi". Dolayısı ilə Ermənistan mesaj verilmiş olacaq ki, digər əraziləri itirmək istəmirsinizsə, Rusiya ilə münasibətləri qoruyun".

Türkiyənin Qarabağ siyasətindən, həmçinin R.T.Ərdöğanın Rusiya səfərindən gözləntilərə gəldikdə, T.İsmayıl hesab edir ki, Ermənistan bir neçə rayonu azad edərsə, Türkiyə quru yolunu Ermənistan açmağa hazırdır: "Bu, Rusiyaya da lazımdır. Qapının açılması Ermənistanın sərhəd bölgəsində ticarətin inkişafına, erməni əhalisinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşmasına gətirib çıxara bilər. Çox ehtimal ki, Moskvadakı Ərdöğan-Putin danışıqlarında bu məsələlərə də toxunulacaq. Amma ümumilikdə Türkiyənin Azərbaycanın mövqeyindən qi-

xış edəcəyi şübhəsizdir. Bu məsələdə Azərbaycanın istekləri xaricində hər hansı hərəkət mümkün deyil. Əslində ilkin mərhələdə 5 rayonun qaytarılması hər kəsi qane edir. Bu, məsələnin tam həlli olmasa da, həm Azərbaycan, həm Ermənistan, həm Türkiyə, həm də Rusiyanın işinə yarayan bir variant olacaq. Rusiya "yumşaq güc"lə Azərbaycana öz tərəfinə çəkməyə çalışacaq".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə "Yeni Müsavat"a Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycana səfərinin Qarabağ münaqişəsinin həllinə az aidiyyəti olduğunu öncədən proqnozlaşdırdığını xatırladı. Onun sözlərinə görə, Putin indiki məqamda münaqişənin ədalətli həllini sürətləndirməyə hazır deyil: "Rusiya dövlət başçısının Bakıda dediyi sözlər də bundan xəbər verir. Putinin Bakıda Qarabağla bağlı sözlərində bir-birinə bənzər iki mesaj var idi. Birinci mesaj o idi ki, Moskva münaqişənin həlli məqsədilə və Dağlıq Qarabağ ətrafındakı torpaqların azad olunması məqsədilə Ermənistanı təzyiq etməyəcək. Kreml sahibi deyir ki, münaqişənin həllində "qalib" olmasın. Başqa sözlə, bizə elə həll yolu təklif edir ki, "nə şis yansın, nə də kabab". Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində hər iki tərəf "qalib" ola bilməz. Ermənistan hakimiyyəti Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılmasını bölgənin statusunu müəyyənləşdirəcək referendumla bağlayır. Biz heç zaman bu təklifi qəbul edə bilmərik. İndi Putinin "qalib" sözündən belə çıxır ki, Ermənistan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları boşaltmalıdır, ancaq

bunun qarşılığında Azərbaycan da Ermənistanı Dağlıq Qarabağda referendum keçirməsi imkanı verməlidir. Bu cür "həll"də qalib yalnız Ermənistan olacaq".

Ekspert qeyd etdi ki, Putin ikinci mesajı da birinciye oxşayır: "Deyir elə həll yolu tapılmalıdır ki, hər iki xalq özünü məğlub saymasın. Erməni separatçıları üçün referendum tarixi müəyyənləşmədən irəli sürülən həll yolu məğlubiyət sayılır. İndi ermənilər özünü məğlub hesab etməsinlər deyə, Putinin yanaşması baxımından biz referendum tarixini razılaşmalıyıq? Putinin Bakıda dediyi sözlərin mənası o deməkdir ki, Rusiya həll prosesini sürətləndirməyəcək. Bu isə Ermənistanın maraqlarının xeyrinədir. İrəvanın da istəyi budur ki, heç bir dövlət Ermənistanı Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması istiqamətində təzyiq etməsin".

E.Şahinoğlu əlavə etdi ki, Putin Bakıya nəqliyyat layihəsini müzakirə etmək üçün gəlmişdi. Bu layihənin həllində isə problem yoxdur. Politoloq şübhə etmir ki, Azərbaycan, İran və Rusiya dəmir yolunun qısa zamanda tikintisində maraqlıdır. Bu mənada E.Şahinoğlu əmindir ki, Qarabağ Putin üçün arxa plandadır: "Kreml sahibinin Qarabağla bağlı yeganə dərdi müharibənin başlamasıdır. Əks halda, Azərbaycan ordusu aprel ayında cəmi 4 gün savaşmazdı, daha çox irəli gedib ən azı Sərsəng Su Anbarını və Ağdərəni tamamilə azad etmək iqtidarında idi. Kreml buna imkan vermədi və gələcəkdə də Azərbaycanın Ermənistan üzərində qələbəsini arzula-mır. Belə vəziyyət Azərbaycanın təhlükəsizlik maraqlarına

niyə həmin "məhtəşəm" formulu-nuz əsasında həll etməyərək silahlı qrupların gəzləndiyi aulları yerdən və havadan hər cür ağır silah və aviasiya ilə bombardman etmək yolunu seçdiniz?"

Ş.Cəfəriyə görə, aydındır ki, Putinin məqsədi məhz Moskvanı qalib çıxaracaq və bölgədə onun dayaqlarını möhkəmləndirəcək həll planını tərəflərə qəbul etdirməkdir: "Biz bərdəlik dərk etməliyik ki, əvvəla, Kremlin siyasətindən bizə xeyir gəlməz, Kreml sahibini çay süffəsinə əyləşdirməyin də real siyasətə təsiri ola bilməz. İkincisi və ən önəmli də, heç kim bu problemi bizim əvəzimizdən, bizim maraqlarımıza uyğun həll etməyəcək. Mən demirəm ki, Rusiya amilinə məhəl qoymadan elə bu gün torpaqlarımızı hərbi yolla geri qaytarmağa çalışsaq. İndiki məqamda bu mümkün deyilsə, əlverişsiz "sülh" planını qəbul etməkdənsə, məsələnin hazırkı yarıdonmuş şəkildə qalması daha məqsədəuyğundur".

Hələlik rəsmi Bakı V.Putinin təklifinə hər hansı şərh verməyib. Rusiyanın vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqların növbəti raundunda ola bilsin ki, hər iki tərəfi "qalib" edəcək layihə masaya çıxarılsın. Ancaq Azərbaycan hakimiyyəti defələrlə bəyan edib ki, o, ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcək. Putinin layihəsi isə faktiki olaraq erməniləri ikinci dövlət ideyası baxımından arzusuna çatdırmağa xidmət edir. Onsuz da ermənilər Dağlıq Qarabağın ətrafındakı rayonların Azərbaycanı məxsus olmasını son illərə qədər etiraf ediblər və bu rayonları "təhlükəsizlik" məqsədilə zəbt etdiklərini deyiblər.

Azərbaycan təbiətinin incisi, dağların üzük qaşı kimi əhatəyə aldığı, əsrarəngiz gözəlliklər məskəni Xinalıq... "Yeni Müsavat"ın reportyor qrupu bu dəfə Qubanın Xinalıq kəndinə üz tutub. Məlumət üçün qeyd edək ki, bu kəndin 5 min ilə yaxın yaşı var. Xinalıq kəndinin tarixi ərazisi prezidentin 19 dekabr 2007-ci il tarixli, 2563 nömrəli sərəncamı ilə "Xinalıq" Dövlət tarix-memari və etnoqrafiya qoruğu elan edilib. Buranın hər daşı tarixi abidə hesab olunur və sakinlərə evlərini sökməyə və ya fərqli yenilik etməyə icazə verilmir. Hazırda kənddə 2000 nəfərə yaxın əhali yaşayır. 153 qədim ev hələ də qalmaqdadır...

Buludların üzərindəki kənd;

nadir dil, fərqli həyat...

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı Xinalıq kəndindən yazır; burada facebook, twitter, çatlar və digər sosial şəbəkələrdən ancaq oğlanlar istifadə edə bilər...

Yola çıxarkən anlayırıq ki, Azərbaycanın ən təhlükəli yolu sayılan, ildə bir neçə dəfə qar və uçqun səbəbindən bağlanan, sil-dırımların arası ilə çəkilmiş Xinalıq yolu insani həm mənzil başına, həm də ölümə apara bilər. İki avtomobilin yanaşı keçə bilməyəcəyi qədər dar olan, bir tərəfi dağ, bir tərəfi uçuruma baxan bu yollar sət döngələrdən, kəskin eniş və yoxuşlardan ibarətdir. Bir anlıq diqqətsizlik avtomobilin 300 metrlik uçuruma yuvarlanması ilə nəticələnə bilər.

Yeganə müsbət məqam odur ki, ölkə başçısının göstərişindən sonra uzunluğu 60 kilometrə yaxın Quba-Xinalıq yolu başdan-başa təmir edililib, asfalt örtüyü yenilənib.

Xinalıq dəniz səviyyəsindən 2335 metr yüksəklikdə yerləşir. Yoxuş yuxarı qalxdıqca təzyiq artdığından insanın qulaqları uğuldayır, gözləri acıyır. İzsiz-bucaqsız yollarda ara-sıra turistlərin və Xinalıq sakinlərinin avtomobilləri keçir. Üz-üzə gələnler ehtiyatla kənara çəkilib bir-birinə yol verirlər.

Bu yollara baxıb düşünürsən ki, elə Xinalıqı özəl qılan, toxunulmaz edən də bu yollardır. Məhz bu səbəbdən orada hələ də qədim dövrə məxsus həyat tərzı davam edir. Aylarla qar və uçqun səbəbindən bağlı qalan, ətraf dünya ilə əlaqənin kəsildiyi Xinalıqda sakinlər ibtidai icma dövründəki kimi özləri ekib, becərüb, özləri yeməyə alışıblar. Sovet dövrünə qədər buradan digər kəndlərə yeganə nəqliyyat vasitəsi at olub. 1971-72-ci illərdə avtomobillərin keçə bilməyəcəyi bir yol açılıb. Sonradan 1998-ci ildə torpaq yol çəkilib. 2006-cı ildə isə yol təmir olunub, asfalt örtüyü çəkilib. Məhz bundan sonra Xinalıqda turist axını başlayıb...

Xinalıqda hər şey yüz illər öncəni xatırladır. Özümüzü səhri xalat geyinib keçmiş səyahət edən Rəşid və Zərifə kimi hiss edirik. Hava bir qədər soyuqdur. Kənd sakinləri payız fəslinə uyğun geyimdə dolayı. Kəndin gircəyində yanqaranlıq, alçaq bir daxmanın üzərinə market yazılıb. İçəridə həm ərzaq məhsulları, həm də geyim əşyaları satılır. Burada kəndin yeganə ticarət obyektidir.

Evlər bir təpənin üzərində pillələli şəkildə tikilib. Damlar sadəcə torpaqla örtülüb. Tikililər isə çay daşındandır, sement özəvinə bu yerin torpağından və samandan istifadə olunub. Bəzi evlərin iki yüz il yaşı var. Lakin hələ də istifadə olunur. Həyətlərdə yanaqları qıp-qırmızı olan kənd uşaqları gözə deyir, maraqlı baxışlarla bizi izləyirlər.

Xinalıqda turistlərin marağı böyük olduğundan onları qarşılamaq, bu tarixi məkanı gəzdirmək üçün xüsusi şəxs də ayrılıb. Kənd sakinini Rəhman Sərkərov bizə və

İsveçrədən gəlmiş bir ailəyə bələdçilik edir. Evlərin arası ilə yoxuşa qalxırıq. Tikililər hədsiz dərəcədə alçaqdır, xırda pəncərələr yerdən 30 santimetr hündürlükdədir. Evlərin yaxşı havalanması üçün damda kiçik bacalar qoyulub. Evlərin damı torpaq olduğundan və təpənin üzərində pillələli şəkildə tikildiyindən bir evin damı digərinin həyətidir. Yeni evin damında insanlar gəzir, qar-yağış yağır, palçıq olur, lakin siri nədirsə bu damlar nə çökmür, nə də içəri su dammır.

Bələdçimiz Telman dayı deyir ki, evlərin damı xüsusi qayda-da düzəldilib. Altdan taxta düzülüb, üstünə torpaq səpilib, yəni bir qat taxta düşülüb və üstü torpaqla örtülüb. Hər yağış, qar yağanda evlərin üstü xüsusi hazırlanmış "katok" adlı qurğu ilə hamarlanır, öz dilləri ilə desək, katoklanır. Damda qoyulan bacaya içərinə gün işığı ilə təmin etmək və havanı təmizləmək üçündür.

Sakinlərin dediyinə görə, Xinalıq torpağı həddindən artıq möhkəmdir. Burada 200-300 il yaşı olan evlər var ki, indi də istifadə olunur, dağılmayıb və zəlzələyə də davamlıdır. Səbəb isə odur ki, kəndin ətrafı 4 dağla əhatələnib. Bir tərəfində Qıble dağı, bir tərəfində Tufan dağı, bir tərəfi Şahdağ, bir tərəfi isə Qızılqaya'dır. Bu dağlar Xinalıqı qoruyub saxlayır. Ətrafdakı dağların bəzilərinin başı hələ də qarlıdır.

Mal təzəyi bu kəndlilər üçün qiymətli

Həyətlərə rezin borularla bulaq suyu çəkilib. Kənd sakinləri su sarıdan korluq çəkmirlər. Deyirlər ki, bu su həm də minerallarla zəngindir, üstəgəl, tərkibi elədir ki, qışda mənfi 30 dərəcə şaxtada belə donmur. Şaxta demişkən, 4 dağın əhatəsində olan Xinalıqda qış aylarında temperatur orta hesabla mənfi 15-20 dərəcə olur, ən maksimal həddi isə mənfi 30 dərəcədir. Bəs bu çay daşından tikilmiş daxmalan Xinalıq sakinləri necə qızdırır? Su sualın cavabı bizi daha çox təəccübləndirir. Kəndə qaz çəkilmədiyindən qız-gəlinlər heyvanların təzəyini toplayıb, onu dördkunc və ya yumru şəkildə yapıb günün altında qurudurlar. Daha sonra evlərin divarına bitişik halda yığırlar. Demək olar ki, bütün evlərin həyətidə səliqə ilə düzülüb təzək qalaqlarına rast gəldik. Bu təzəkləri isə yay-qış sobada yandırıb həm qızınır, həm də yemək bişirirlər. Bu yetmədikdə isə ya odun toplayır, ya da pulla odun alırlar. Ancaq əsas yanacaq vasitəsi təzək hesab olunur.

73 yaşlı kənd sakinini Muştəğ Ağayev deyir ki, evvəllər kəndə, ümumiyyətlə, kənardan ərzaq gəlməyib. Dağların ətəyi başdan-başa buğda zəmiləri olub. Kənd sakinləri özləri ekib, becərüb yeyiblər. Çay kənarında isə su dəyirmanları olub, məhsulları orada üyüdüb una çeviriblər. Əkinçiliyə elə də güclü maraq olmadığından hər kəs öz illik ərzaq ehtiyatını əldə edəcək qədər təvəzək ekib. Məaldarlıq isə Xinalıq

ətinin əzəldən bəri əsas məşğuliyyəti və gəlir yeri olub. Bu baxımdan, sürü ilə qoyun-quzu və mal-qara saxlayıblar. İndi də maldarlıqla məşğul olanlar çoxdur. Kəndin qadınları həddindən artıq zəhmətkeşdir. Demək olar ki, kənddə kök qadın yoxdur, fiziki aktiv həyat tərzı onların gənc qızları kimi incə qalmasına səbəb olub. Təmiz hava, fiziki iş burada orta ömür həddini da uzadıb. Xinalıqda 130 il yaşayan insanlar olub. Kəndlilərin sözlərinə görə, indi də orta ömür həddi 85-90 yaşdır.

Hökumət son illər Xinalıqda xüsusi diqqət göstərir. Kənddə yeni məktəb tikilib. Xinalıq sakinlərinin təhsillə bağlı problemi yoxdur. Kənd məktəbi 11 illikdir və yetərincə savadlı şagirdlər yetişdirir. Sakinlərin sözlərinə görə, son illər qəbul imtahanlarında 650, 615, 570, 400-300 arası bal toplayan və hazırda universitetlərdə oxuyan gənclər də var.

Kənd sakinlərinin sözlərinə görə, Xinalıqda 1800-cü ildən bəri təhsil var. Kənd sakinlərinin 90 faizi savadlı olub.

Məktəbin olduğu ərazi "Yeni Xinalıq" adlanır. Yeni məhəllə qədim Xinalıq yerləşdiyi təpənin

ətəyində yerləşir və artıq bir çox ailələr oraya köçüb məskən salıb. Yeni Xinalıqda evlər bir qədər müasir üslubda tikilib.

Kənd sakinləri səhiyyə baxımından isə korluq çəkir. Kənddə xəstəxana və həkim yoxdur. Yalnız bir tibb bacısı var ki, o da hazır resept əsasında müalicə edir, yəni iynə vurur. Həmin tibb bacısı həm də doğuş həkimini evəz edir. Ağır xəstələr və ya problemlə doğuş olanda Qubanın mərkəzi xəstəxanasına aparırlar.

Elektrik enerjisi, telefon, mobil rabitə, televiziya, internet baxımından hazırda kənddə heç bir problem yoxdur. Əksər evlərin üzərində çanaq antenaları var. Yaşlılar məlumatlı olmasalar da, cavanlar internet resurslarından yararlanırlar. Lakin köhnə stereotiplər hələ də qalmaqdadır. Kəndin gənc qızları deyir ki, onlara yalnız WhatsApp-dan istifadə etməyə icazə verilir. Facebook, twitter, çatlar və digər sosial şəbəkələrdən isə ancaq oğlanlar istifadə edə bilər. Bir sözlə, facebook işlətmək qızlar üçün ayıb sayılır...

Xinalıq sakinləri öz kəndlərini "Kətiş" adlandırlar, buranın heç yerdə eşidə bilməyəcəyiniz Xinalıq dilinə də kətiş dili deyirlər. Kəndlilər bu dilin Nuh peyğəmbərinin dili olduğunu iddia edirlər. Belə ki, Xinalıq dilində deyilən bir cümlənin tərcüməsi üçün bizim dilə 5-6 cümlə qurmaq tələb olunur. Həddindən artıq lakonik dildir. Misal üçün, deyək ki, bu dilde qəndə "inji", çörəyə "pişə", yumurtaya və ilana "qaz" deyilir. Qadın və kişi sözlərində şəxsin evli olub olmadığı da ifadə edilir. Evli kişiyə lıqıld, evli qadına isə xlinger deyilir. Qıza rışe, oğlana qada, uşağa əyəl deyirlər. Bu dilde "k" və "q" hərfləri boğazda deyilir və ərəb dilini xatırladır. Bəzən

bir neçə əşya eyni sözlə ifadə olunur. Məsələn, həm sicim, həm səkkiz rəqəmi, həm də sümük "ing" adlanır.

Kəndlilər ailədə və öz aralarında bu dilə danışdıqından yeni doğulan uşaqlar da bu dili asanlıqla mənimsəyir və dil ölmür. Azərbaycan dilini isə məktəblərdə öyrənirlər.

Xinalıq turizmi

Xinalıq hazırda turistlərin ən çox maraqlı göstərdiyi yerlərdən

birdir. Lakin yolu uzaq və təhlükəli olduğundan hər turist buraya gələ bilmir. Sakinlər deyir ki, əvvəllər Polşadan, Ukraynadan daha çox turist gəlirdisə, indi əsasən ərəb ölkələrindən və Avropadan gəlirlər. Turistlər həm də kənd sakinlərinin gəlir mənbəyidir. Qubanın kəndlərindən Xinalıqda taksilər 50-60 manata turist aparıb gətirir. Xinalıqda gecələmək də mümkündür. Kənd sakinləri öz evlərində bir nəfər turisti gündəlik qidalanma da daxil olmaqla, 25-30 manata bir günlük qonaq edirlər. Qonaqlara buranın dağlarından yığılmış müalicəvi otlar da satılır. Bu sahə isə uşaqların və yeniyetmələrin "inhi-sarındadır".

Özü başdan-başa muzey olan Xinalıqın kiçik bir tarix-etnoqrafiya muzeyi də var. Oradakı əşyaların yüzilliklərlə yaşı var. Burada kəndin qədim əlyazmaları, məişət əşyaları, qədim silahlar və sair saxlanılır. Gələn turistlərin əsas maraqlı göstərdiyi yerlərdən biridir. Xinalıq muzeyi dünyanın 68 ən önəmli muzeyindən biri sayılır.

Xinalıq məscidinin tarixi isə VIII əsrə dayanır. Bura kənd camaatının yeganə ibadət məkanıdır. Təəccüblüdür ki, 12 əsr yaşı olan məscidin divarlarında bir dənə də çat yoxdur, dayanıqlığını qoruyub saxlayıb.

Kənddə ikən isveçrəli turistlər də rastlaşdıq. Onların gördükləri mənzərəyə heyran qaldığı açıq-aşkar hiss olunurdu. Bizimlə təəssüratlarını bölüşən turistlər belə bir yerdə insanların məskən salmasına təəccübləndiklərini gizlətmədilər: "Tarixi qədimlərə dayanan bir kənddir və çox əsrarəngiz gözəlliyi var. İsveçrədə də belə dağlar var. Lakin buranın fərqi odur ki, burada insan yaşayır. Bizim dağlarda insanlar yaşamır, hamısı şəhərə köçüb. Burada, sivilizasiyadan kənarda insanların yaşaması, fərqli həyat tərzı çox təəccüblüdür".

Ümumilikdə isə son illər kəndlilər turistlərin gəlişinə öyrəşib, hətta bundan gəlir əldə etməyin yollarını da tapıblar. Xinalıq uşaqları da turistlərin gəlişinə sevinir, hətta gündəlik cib xərcliklərini də onlardan qazanırlar. Xinalıqdan ayrılarkən bu qırmızı yanaqlı, şirin balacalardan ikisi yolumuzun kəsərək onların zəhmət haqqını verməyimizi istədilər. Sən demə, kəndi gəzdirmiş zaman ətrafımızda dolayan balaca oğlanlar bizə bələdçilik etdiklərini düşünürmüşlər. Biz də onların bu işgüzarlığını "yandırmadan" haqlarını ödədik. Pulu alıb dərhal yaxınlıqdakı marketə qaçdıq...

Beləcə, xoş təəssüratla zamanın fəvqündə olan bu əsrarəngiz kənddən ayrıldıq.

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
Məğrur MƏRD
Quba, Xinalıq

Metroda qatara təxminən 45-50 yaşlarında bir qadın mindi. O, ətrafa baxdı və oturmağa yer olmadığını görərək, oturan və ilkin görünüşdə çox sağlam görünən bir oğlanın qarşısında dayandı. Bir stansiya gedən qadın oğlanın durub ona yer vermədiyini görərək dözməyib deyindi, onu ağır sözlərlə təhqir etdi. Oğlan isə "bəlkə mənim nəse problemim var, ayağa qalxa bilmirəm, niyə haqqıma girirsən" deyərək qadına etirazını bildirdi. Ancaq yüksək səslə qadın "sənin mədəniyyətsizlikdən, ana-bacıya hörmət qoymamaqdan başqa bir problemin yoxdur" deyərək təhqirə davam etdi. Qadının təhqirlərinə dözməyən oğlan əlindəki çantadakı dərmanları yerə tökərək "problemin var, ayaq üstə dayanma bilmirəm, mənim günümə düşsən, onda məni başa düşsən" deyərək etiraz səsinə yüksəltdi. Bundan sonra qadının üzündə peşmanlıq ifadəsi yaranıb sussa da, artıq gec idi...

Təəssüflər olsun ki, bu, qarşılaşdığımız ilk belə hadisə deyil. Hər gün ictimai nəqliyyatda yaşlılarla gənclər arasında "yer davası"nın şahidi oluruq. Gənclər qadınlara yer verərək bir təşəkkür belə edilməməsindən şikayətlənir, bəziləri isə hər kəsin 20 qəpik verdiyi üçün oturmaq haqqı olduğunu düşünür. Hər stansiyada diktör mətni ilə dəfələrlə "qocalara, xəstələrə, uşaqlı qadınlara yer verin" deyilsə də, bundan sui istifadə edənlər də var. Əgər biri yer vermirsə, onu yarıqlamadan əvvəl düşünməliyə; nə olsun ki, gəncdir, bəlkə xəstədir, bəlkə yorğundur, bəlkə gecə növbəsində işləməkdən gəlir, yuxusuzdur, ayaq üstə durmağa taqəti yoxdur və sairə.

İctimai nəqliyyatda gənclərlə yaşlılar arasında "yer davası"...

Əhməd Qəşəmoğlu: "Bunu bir despot kimi həyata keçirməyin özünün mədəniyyətsizlik olduğunu da diqqətə çatdırmalıyıq"

Qeyd edək ki, dünyanın sivil ölkələrində ayaq üstə dayanmaq iqtidarına malik olan qadına, qıza qalxıb öz yerini vermək kimi bir "qayda" yoxdur.

Bəs bu azərbaycanlıların psixologiyasında haradan qaynaqlanır? Bu məsələ necə tənzimlənə bilər?

Sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu hər bir davranışın formalaşması üçün üç əsas faktorun mühüm rol oynadığını dedi: "Qərb ölkələrində belə bir qayda yoxdur. Bu, mədəniyyətin bir komponenti, normasıdır. Bu qayda ümumi şəkildə xoş bir hadisədir. Həmişə xəstə adamlara, yaşlılara, qadınlara yer vermək bir etik, mədəniyyətin yaxşı bir göstəricisi kimi qarşılanır. Hətta mən görmüşəm ki, avropalıların özü bəzən buna Azərbaycanın müsbət bir keyfiyyəti kimi baxırlar. Hər bir davranışın formalaşması üçün üç faktor çox mühüm

təsir edir. Mühit, aldığı informasiya, bir də üstünlük verdiyi dəyərlər. Hər bir şəxsin davranışının formalaşmasında bu üç amil mühüm rol oynayır. Əgər biz qəbul etsək ki, bu, ümumən müsbət bir göstəricidir, bəli, bu bərdə fərqli düşüncə, informasiya da geniş yayılır və bunu gənclərdə formalaşdırırıq. Amma bunu bir despot kimi həyata keçirməyin özünün mədəniyyətsizlik olduğunu da diqqətə çatdırmalıyıq. Çünki ümumən hamı

Elnur Rüstəmov: "Bu, insanın mənəviyyəti, daxili dünyası ilə bağlı bir şeydir"

başla düşməlidir ki, belə bir davranış müsbət bir haldır, amma kimsə doğrudan da bəlkə hansısa ağır bir əməliyyatdan çıxıb və ya gecə növbəsindən gəlir, yuxusuzdur. Əgər o adam qalxmırsa, biz fikirləşməliyə ki, yaqın bu adamın nəse problemi var. Bu mədəniyyəti də özümüzdə formalaşdırmalıyıq".

Sosioloq bütün davranışların, mədəniyyətlərin əsas me-

nərlərdən, o cümlədən narkoloji dispanserdən keçir. Amma bu proses bir dəfə aparılır. Daşıyıcı şirkət isə hər gün xəttə çıxan sürücülərini tibbi müayinədən keçirməlidir".

Nəqliyyat üzrə mütəxəssis, hüquqşünas Ərşad Hüseynov isə qeyd etdi ki, ölkə qanunvericiliyində nəqliyyatdakı qanunsuzluqları nəzərdə tutan kifayət qədər müddəalar var: "Təkcə yol polisinin keçirdiyi reydlər vasitəsilə deyil, onun daha etibarlı mexanizmi var. Doğrudur, yol polisinin reydləri vasitəsilə də istər avtobus, istərsə də digər nəqliyyat vasitələrinin sürücülərində sərxoşluq, narkotik maddələrin izi aşkarlananda həmin sürücü mütləq nəqliyyatı idarə etmədən uzaqlaşdırılıb tibbi müayinədən keçirilir".

Ərşad Hüseynov həmçinin vurğuladı ki, spirtli içkilər kimi narkotik maddələrdən istifadənin müayinəsi yerindəcə mümkündür:

"Ən yaxşı mexanizm sükan arxasında əyləşən avtobus sürücüsünə kamera vasitəsilə nəzarət etməkdir. Bu mexanizm dünyanın bir çox ölkələrində var. Amma səmimi olaraq bildirim ki, bizdə sərxoş sürücü problemi dünyanın əksər ölkələri ilə müqayisədə faciəli vəziyyətdə deyil. Təbii ki, heç olmasa daha yaxşı olar. Bizim sürücülər başqa məsələlərdə intizamsızdırlar, təhlükəsizlik qaydalarını bilmirlər, kobuddurlar, amma sərxoşluqla bağlı məsələlərdə o qədər də problemlə deyillər".

Amma bütün sürücülər isə qəbul olunarkən bütün müayinə

yarının ahəngin pozulmaması olduğunu dedi: "Gərginlik yaranandan istənilən şey mədəniyyətsizlikdir. Ayağa qalxmaq imkanı olmayan insanlara qarşı aqressiv münasibətin özü artıq mədəniyyətsizlikdir. Yəni biz bu sahədə müəyyən qədər çalışmalıyıq ki, dediyim informasiya, məlumatlandırma təlimatını bu sahədə artıraraq".

Psixoloq Elnur Rüstəmov isə bu cür vəziyyətlərin psixologiyadan, adət-ənənələrdən qaynaqlandığını dedi: "Biz hətta indinin özündə belə böyük gələcəyə ayağa qalxırıq, səsimizin tonunu alırıq, danışarkən icazə alırıq. Bu bizim etnopsixologiyadan qaynaqlanan bir məqamdır. Ancaq dönmə sürətlə dəyişir. İc-

timai nəliyyatda əgər kim istəyirsə, yaşlı adama, hamilə qadına və yaxud da uşaqlı anaya yer verəcək. Kim istəməzsə də bu məsələ onun vicdanına buraxılır. Ancaq son zamanlar bundan sui-istifadə hallarına geniş rast gəlinir. Tutaq ki, kimsə yer verməyəndə başlayırlar həmin adama təhqiramiz sözlər deməyə. Əslində o insanı günahkarlıqla yükləmək daha yaxşı olardı. Çünki bu, insanın mənəviyyəti, daxili dünyası ilə bağlı bir şeydir. Yəni qalxmasa belə içində o narahatçılığı, o diskamfordu hiss edir. Əlbəttə, çox yaxşı olardı ki, böyüklərə, xanımlara, hamilə, uşaqlı analara ictimai nəqliyyatda imkan olduca yer verilsin. Ancaq bundan sui-istifadə hallarını düzgün deyil. Bu, gələcəkdə gənc nəsillə yaşlı nəsil arasında böyük uçuruma səbəb ola bilər. Həmçinin kişi ilə qadın münasibətlərində çox ciddi fəsadlar yara da bilər. Biz nə qədər cinslər arasında olan bərabərlikdən danışsaq da burada elə məqamlar var ki, biz onu heç bir zaman deyişə bilməyəcəyik. Ona görə də bir az diqqətli, həssas davranmaq lazımdır. Əgər durmursa, durmur, kimsə onu təhqir etməklə düşünürsə ki, ona müsbət təsir edəcək, yanılır. Əksinə, bizim yaşlı insanlar haqqındakı obrazlarımız dağılır. Təhqir etməklə heç nə qazanılır".

□ Günel MANAFLI

"BakuBus" nümunəvi sürücülərini təltif etdi

Avqustun 9-da "BakuBus" MMC bir illik fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq ictimai nəqliyyat vasitəsinin idarə edilməsi zamanı nümunəvi fəaliyyət nümayiş etdirən, qaydalara yüksək səviyyədə əməl edən, sərnişin məmnunluğu qazanan bəzi sürücüləri müxtəlif nominasiyalar üzrə təltif edərək qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırdı.

"BakuBus"dan "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, tədbirdə çıxış edənlər sərnişindəşımada xidməti sahəsində sürücülük fəaliyyətinin xüsusi önəm daşdığını vurğulayıblar. Qeyd olunub ki, fəaliyyətə başladığı ilk gündən sərnişinlərin təhlükəsizliyini, rahatlığını, eyni zamanda sərnişin-sürücü münasibətlərindəki xoşagəlməz məqamlara son qoymağı əsas fəaliyyət istiqaməti seçən MMC peşəkar sürücülərin hazırlanması və onların sınaqdan keçirilməsində ən müasir standartlara əsaslanıb. İş şəraitində yol verdiyi nöqsanlara görə inzibati qaydada məsuliyyətə cəlb olunan sürücülərlə yanaşı, nümunəvi fəaliyyəti ilə seçilən sürücülərin mükafatlandırılması, təltif olunması, sürücülər üçün əlavə stimullar yaradacaq və öz peşələrinə vicdanla, məsuliyyətlə yanaşmağı təmin edəcək.

Təltif olunan sürücülər isə göstərilən diqqətlə və məsuliyyətlə olacaqlarını vurğulayıblar.

□ Günel MANAFLI

Hökumət avtobus sürücüləri ilə niyə bacara bilmir...

Nuridə Allahyarova: "Daşıyıcı şirkət hər gün xəttə çıxan sürücülərini müayinədən keçirməlidir"

Ərşad Hüseynov: "Spirtli içkilər kimi narkotik maddələrdən də istifadənin müayinəsi yerindəcə mümkündür"

Bu günlərdə Bakıda narkotik tərkibli maddənin təsiri altında sərnişin daşıyan avtobus sürücüsünün aşkarlanması ictimaiyyətdə rezonans doğurub. Xezerxəber.com saytının yaydığı xəbərə görə, sürücü avtobusu qarısı açıq vəziyyətdə idarə etdiyi üçün yol polisi tərəfindən saxlanılıb. Əvvəlcə sərxoş olduğu bilinən Namiq İsgəndərov adlı sürücü həkim müayinəsindən sonra məlum olub ki, narkotik tərkibli maddənin təsiri altında avtobusu idarə edir. Dindirmə zamanı Namiq İsgəndərov narkotik tərkibli maddə qəbul etdiyini boynuna alıb...

Bu olay ictimaiyyətdə, sosial şəbəkələrdə geniş müzakirələrə səbəb olub. Bəzi iddialara görə, sürücü Namiq İsgəndərovun timsalında bir çox sürücülər yoxlama zamanı spirtli içkilərə nisbətən daha az aşkarlandığı üçün narkotik vasitələrə üstünlük verirlər. Bu isə yüzlərlə sərnişinin həyatının təhlükə altında olduğu anlamına gəlir.

Doğrudur, son zamanlar ictimai nəqliyyatda sürücü özbaşınalığı üzündən baş verən ağır qəzaların qarşısını almaq məqsədi ilə müəyyən tədbirlərə start verilir, müxtəlif reydlər keçirilir. Lakin görünən budur ki, bu təd-

birələr avtobus sürücülərinin özbaşınalığına son qoya, problemləri həll edib qurtara bilmir. Paytaxtda tıxaclar yaranan, hərəda gəldi saxlayan, sürət həddini aşan, tez-tez qəza törədən avtobus sürücüləri ilə sanki bacarmaq mümkünsüzdür...

Səbəb nədir? Mövzu ilə əlaqədar Bakı Nəqliyyat Agentliyinin İctimaiyyətlə əlaqədar şöbəsinin müdiri Nuridə Allahyarova "Yeni Müsavat"a danışdı. Qurumun əməkdaşı qeyd edib ki, bütün sürücülər işə qəbul olunanda tibbi müayinədən keçir: "Bununla yanaşı, sürücü xəttə çı-

xarılmadan öncə də (bu, dövlət nəzarətində olan bütün marşrut xətlərinə aiddir) testlərdən keçirlər. Bu proses dövlət qurumu tərəfindən aparılır, çünki sürücülər daşıyıcı şirkətin əməkdaşlarıdır, şirkət bu məsələdə məsuliyyət daşıyır. Daşıyıcı şirkət dövlət nəzarətində olan marşrut xəttində öz xidmət avtobusları və sürücüləri ilə müvafiq xidmət göstərir. Şirkət müqavilə əsasında sürücünü işə götürür, agentlik deyil. Bu baxımdan da sürücü qanunsuzluğa yol versə, təhlükəli sürərsə, davranış qaydalarını pozarsa, Bakı Nəqliyyat Agentliyi birbaşa daşıyıcı şirkətin qarşısında məsələ qaldırır. Şirkət aidiyyəti orqanlar tərəfindən daxil olan şikayət əsasında sürücüyə qarşı tədbir görür. Bu, inzibati və yaxud işdən çıxarılma tədbirləri də ola bilər.

Amma bütün sürücülər isə qəbul olunarkən bütün müayinə

□ Xalidə GƏRAY

15 yaşlı məktəblinin müəmmalı intiharı

Kürdəxanıdakı məktəbdə artıq 5 şagird öz canına qıyıb

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Kürdəxanı qəsəbəsində növbəti intihar hadisəsi baş verib. 15 yaşlı oğlan özünü asaraq həyatına qəsd edib. 2001-ci il təvəllüdü Teymur Həsənlı avqustun 8-də trosla özünü asıb. Qəsəbənin D.Vasif küçəsi, ev 113 ünvanında yerləşən avtotəmir sexində işləyən Teymur 8-ci sinif şagirdi olub.

Qəsəbənin Hüseyinbəla Ağaverdiyev adına 113 nömrəli orta məktəbində təhsil alan Teymur yay tətili olduğundan qeyd edilən sexdə çalışmış.

Əslən İmişli rayonundan olan Teymur ailəsi ilə birlikdə 3-4 il əvvəl Kürdəxanı qəsəbəsinə köçüblər. 15 yaşlı məktəblinin intihar etmə səbəbi ilə bağlı ilkin versiya da artıq yayılıb. Onun sevdiyi qıza görə canına qəsd etdiyi deyilir.

Musavat.com-un əldə etdiyi məlumata görə, Teymur onunla eyni məktəbdə oxuyan və 8-ci sinif şagirdi olan qızla sevgili imiş. Məlumatlara görə, bu sevgi qarşılıqsız olmayıb. Ancaq Teymurun intiharı seçməsinin səbəbləri müəmmalı olaraq qalır.

girdi eyni üsulla - özünü asmaqla canlarına qəsd ediblər.

Məktəbin şagirdlərindən olan 1998-ci il təvəllüdü Əliyev Ceyhun Zaur oğlu 2014-cü ilin dekabr ayında canına qəsd etmişdi.

Məktəbin 10-cu sinif şagirdi Əli Məmmədov 2015-ci ilin fevralında intihar etmişdi.

6-cı sinif şagirdi Ruslan Həsənov isə 2015-ci ilin aprel ayında asılmış vəziyyətdə tapılmışdı.

Adıçəkilən müəmmalı məktəb 2013-cü ildə də intihar xəbəri ilə sarsılmışdı. Məktəbin 9-cu sinif şagirdi, qonşu Məhəmmədi kənd sakini, 16 yaşlı Püstəxanım Quluzadə də özünü asmışdı.

Sonuncu hadisədən əvvəl baş verən digər intihar-

Teymurun qardaşı da eyni məktəbdə təhsil almış. Onun Seymur adlı qardaşı bu il məktəbin 9-cu sinifini bitirib.

Teymurun intiharında diqqəti çəkən məqamlardan biri onun oxuduğu məktəblə bağlıdır. 113 nömrəli məktəb artıq 5-ci intihar hadisəsi ilə gündəmə gəlir. Belə ki, 2014-cü ilin sonu və 2015-ci illər ərzində məktəbin 4 şa-

larla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 125-ci maddəsi ilə (özünü öldürmə həddinə çatdırma) cinayət işi açılmışdı. Ancaq bu barədə heç bir rəsmi məlumat verilməyib.

15 yaşlı Teymurun ölümü ilə bağlı da eyni maddə ilə cinayət işi açılıb.

Təqdim etdiyimiz fotolar 15 yaşlı Teymura aiddir.

□ İlkin MURADOV

Boşanmaqlarına bir həftə qalmış ər arvadının qətlini sifariş verib

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qətlə təqsirləndirilən Rüstəm Rzayev və Elşad Həsənovun cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası keçirilib. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosesə hakim Şəker Məmmədova sədrlik edib. Prosesdə təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Məhkəmə prosesi avqustun 17-nə təyin edilib.

Xatırladaq ki, bu ilin yanvar ayının 10-da Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Zabrat qəsəbə sakini, 51 yaşlı Sevil Rzayevanın üzərində zorakılıq əlaməti olan meyiti yaşadığı mənildə aşkar edilib. Mərhumun meyitini ilk gören oğlu Ruslan Rzayev olub. Ruslan atasına anasının öldürülməsi ilə bağlı məlumat verib.

Faktla bağlı Sabunçu Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən mərhumun keçmiş əri Rüstəm Rzayev və tanışı Elşad Həsənov həbs olunub.

Qətl sifarişçisinin mərhumun keçmiş əri sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan Rüstəm Rzayev olduğu müəyyənləşdirilib. Yanvarın 18-də tərəflər arasında boşanma ilə bağlı məsələyə baxılacağı qeyd edilib.

Oğuzda qadını elektrik cərəyanı vurub

Oğuz rayonunda qadın elektrik cərəyanı vurması nəticəsində ölüb. "Report"un bölgə müxbirinin verdiyi məlumata görə, hadisə rayonun Qarabaldır kəndində qeydə alınıb. Belə ki, 1959-cu il təvəllüdü Çimnaz Sədrəddin qızı Qafarova 10 min kvt-luq elektrik naqilinə toxunub və hadisə yerində keçinib.

Hazırda rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları hadisə yerindədirlər.

Bakıda yeniyetməni vurub qaçan sürücü saxlanıldı

Bakıda yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. "Report"un xəbərinə görə, Bakı şəhər sakini 1991-ci il təvəllüdü Aslan Qəmbərov BMW markalı 90-OM-999 dövlət nömrə nişanlı avtomobillə 14 yaşlı Amil Fəmil oğlu Rzayevi vuraraq hadisə yerindən uzaqlaşdı.

Yaralı 1 saylı Klinik Tibbi Mərkəzə yerləşdirilib.

Sürücü saxlanılıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

180 ölkədə axtarılda olan təhlükəli cinayətkar yaxalandı

Meksika polisi El Poni ləqəbi ilə tanınan narkobaron Qabino Peralta Sausedonu yaxalaydı. Modern.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, o, dünyanın ən təhlükəli cinayətkarlarından biri sayılırdı və Interpol tərəfindən 180 ölkədə axtarılırdı.

41 yaşlı narkobaron Miçoakan ştatında heroin və kokain alveri ilə məşğul olub.

Qabino Sausedo Gerrero ştatının Syudad-Altamirano şəhərində yaxalanıb.

2012-ci ildən axtarılan cinayətkarın ABŞ-a ekstradisiya olunması gözlənilir.

Bu gün də "göydən od ələncək"

Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraiti günəşli olacaq. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, avqustun 10-da paytaxt və yarımada şimal-qərb küləyi gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

Abşeron yarımadasında gecə 23-26, gündüz 35-39, Bakıda isə 24-26, gündüz 37-39 dərəcə isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraiti yağmursuz olacaq. Şərq küləyi əsəcək, arabit güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 21-26, gündüz 35-40, bəzi yerlərdə 42, dağlarda gecə 15-20, gündüz 27-32 dərəcə isti olacaq.

Atmosfer təzyiqi 757 mm civə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 65-75, gündüz 25-30 faiz təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zağlubada 25-26, Buzovna, Mərdəkan, Şüvəlanda 26-27, Türkan, Hövsan, Sahil və Şıxda 27-28 dərəcə isti təşkil edəcək.

Bu günlərdə övladı abituriyent olan valideynlər üçün çətin dönmədir. Onlar uşaqlarının hansı peşəyə sahib olacağını müəyyənləşdirmək üçün sözün həqiqi mənasında baş sındırırlar. Hansı peşə daha gəlirlidir, bu məsləyin gələcəyi varmı? İş tapmaq mümkündürmü, gələcəkdə onunla ailə dolandırmaq olarmı?

"Yeni Müsavat" işə bu mövzunun aktual olduğu günlərdə dünyada heç bir xüsusi təhsil almadan məslək yiyəsi olanlar, eləcə də bu məsləklə dünyanın pulunu qazananlarla bağlı bir gəzirmə edib. Onlara dünyanın ən qəribə məslək yiyələri də demək olar, "haqqın yolunu tapanlar" da.

Adam ölü, onlar evi təmizləyib, pul qazanırlar

Başlayaq Yaponiyadan. Sözügedən ölkədə ölü evi təmizləmə peşəsi var. Belə ki, evdə xəbərsiz ölən, bir neçə gün sonra ölümündən xəbər tutulan şəxslərin mənzilində aparılan gigiyenik işləri görənlər var. Onların işi təmizləmə şirkətlərindən fərqlənir. Burada ciddi dezinfeksiya, kimyəvi preparatların köməyindən istifadə edilir. Mərhumun əşyalarının yığılıb paketlənməsindən tutmuş, onun evdəki bütün əşyalarının incələnməsinə qədər... İlk baxışda iyrənc görünən bu işin ardınca məslək yiyələri yapon adət-ənənələrinə uyğun olaraq, təmizlənən evə bir dəstə çiçək qoyurlar. Hər təmizlənmənin ölü evi 1000-1200 dollar qiymətində dəyərləndirilir.

Bunların heç biri Azərbaycanda yoxdur

Keçək digər məsləklərə. "Shot girls" - bu, Amerikada 20 yaşlarındakı gənc qızlar üçün ideal peşə sayılır. Onlar gecədə 300-600 dollar qazanırlar. "The Wall Street Journal"-in xəbərinə görə, qızlar barda hər içki hesabından 25 sent-20 dollar gelir götürürlər.

Dəniz aşbazı - Avstraliyada dəniz təcrübəsi olanlar ildə 187 min dollar qazana bilir. Buna il sonundakı bonuslar, açıq dəniz ödəmələri, dənizaltı xidmətlərinin məbləğini də əlavə edəndə yaxşı bir qazancdan danışmaq olar.

İnci dalğıcı - dalğıcıqlıq təhlükəli işlər kateqoriyasına daxildir. Amma inci tapmaq üçün suya giren dalğıcıqlar gündə 1216 dollar qazana bilir. Səhərtə açıq dənizlərdən gedirsə, bu halda açılış 500 dollardan başlayır.

Qaz və neft dalğıcı - O qədər əyləncəli sayılmasa da, dərindən dənizlərin ən qazanlı işlərindən sayılır. Meksika körfezində üzən dalğıcıqlar ildə 80 min dollara qədər qazana bilir.

Usta (şərab qarsonu) - yüksək səviyyəli restoranlarda səriştəli şərab qarsonları müşəriyətlərin yeməklərinə ən

Onlar soxulcan toplayıb, pula pul demirlər

Bizim uşaqlar 700 bal toplayıb peşə seçir, onlarsa...

uyğun olan şərabı seçməklə ildə 80-160 min dollar pul qazanırlar.

Təyyarə icraçısı - əgər macəranı və yüksək riskli işləri sevirsinizsə, bu iş baredə də düşünməyə dəyər. Bu işi görənlər hər təyyarəyə görə 6-10 faiz haqq alır və onu satır. Təyyarə qiymətini nəzərə alanda, bu, heç də az pul demək deyil.

Kəllə ovçusu - bu adamların vəzifəsi işə həbsxanadan qaçanları və axtarışda olan kəsləri tapıb, yenidən həbsə göndərməkdir. Onlar da ildə orta hesabla 45-100 min dollar pul qazana bilirlər.

Ağ pişik ovçusu - düşünlüdüyünün əksinə, bunlar küçədə pişik qovan insanlar deyillər. Bu ovçular virtual dünyada təhlükəsizlik boşluqlarını tapmaq və sertifikatlı proqramları təyin etməklə ildə 123900 dollar gəlirə sahib ola bilirlər.

Dublyaj - filmlər və radio reklamlarını səsləndirərək 5 dəqiqə üçün 325 dollar qazana bilən insanlar da var. Onların illik gəliri isə 50-80 min dollardır.

Yeni il ağacı alverçisi - bu işi görən tacirlər, ağacları yetişdirən şəxslərlə razılaşdıqdan sonra bunları şəhərdəki pərakəndəçilərə çatdırır. İştəhsal müddətinin hamısını idarə etdikləri təqdirdə, əldə edilən gəlir artır.

Qolf Topu Yığıcısı - Bu peşənin daşıyıcıları işə golf sahələrində olan su gölməçələrində yığılan topları yığmaqla məşğuldurlar. Bu işi edənlər əksəriyyətlə yığıqları top ba-

şına ödəniş almaq üçün daha çox islanmalıdır. Bu işə gün sonunda daha çox qazanmaq mənasına gəlir.

Biri yumurta iyləyir, o biri camaata ayaqyolunun yerini göstərir

Yuxanda yazdıqlarımız qəribə olsa da, az-çox ciddiliyi ilə fərqlənirdi. Amma siz bir də aşağıdakı siyahıya nəzər yetirin. Burada dünyanın ən pis peşələrinin adı var.

1. Yumurta qoxulayan - bu peşə sahibləri quşçuluq fabriklərində çalışır və lax yumurtaları müəyyənləşdirirlər.

2. Soxulcan toplayan - balıqçılar üçün soxulcan satan şirkətlərdə çalışan bu insanların işi turlar və çəmənlərdə soxulcan yığmaqdır. Məsələn, Kanadada 1 soxulcan üçün 0,04 dollar ödənilir.

3. Dölləndirici - inəklərin süni yolla döllənməsi üçün buğa spermalarını inəyin yumurtalığına yerləşdirir.

4. Qəbiristanlıq gözetçisi - adından da göründüyü kimi, qorxulu bir peşədən söhbət gedir. Gecə qəbirlərin arasında, ruhların əhatəsində pul qazanmaq heç kimin uşaqlıq xəyallarını bəzəmir.

5. Toyuq seçən - bu peşə sahibləri cücələrin xoruz və ya toyuq olduğunu müəyyənləşdirirlər.

6. Köpəkbalığı akvariumunun təmizləyicisi - qorxulu və maraqsızdır. Peşənin adı hər şeydən xəbər verir zətan.

7. "Bəxtli kökə"nin içindəki kağızlara mətn yazan -

bu, daha çox Amerikada populyar sənətdir. Çünki bəzi bəxt saqqızları, kökələr orda çox populyardır. İnsanlar həmin məhsulları içindən çıxacaq mətnə görə alırlar.

8. İnternet oyunlarında "qızıl" yığan-bu işi görən oyunlarda xal, "pul" və "qızıl" yığır, sonra oyun fanatlarına pulla satır.

9. Zombi - Avropa ölkələrində getdikcə populyarlaşan

çaçağı təqdirdə onları tutmaq çox çətindir.

13. Səyyar tualet təmizləyicisi - insanların istifadə etdikləri səyyar tualetlərin təmizlənməsi ən iyrənc sənətlərdən biridir. Amma bu işə görə ildə 50 min dollar təyin olunan məaş hər şeyin üstünü örtür.

14. Kanalizasiya təmizləyicisi - yerin dərinliyinə enib insan zibilinin içində gəzmək

şirkət açılmışdı. Belə ki, toylarda insanların sayının çox olmasını istəyən insanlar bu şirkətdən bir günlük qohum-əqrəba icarəyə götürə bilər. Hətta burada ata-ana rolunu oynayan insanlar da var.

17. Ayaqyolu tapan - Yaponiyada dövlət qulluğu hesab olunur. Demək, Yaponiyada şəhərin mərkəzində bir neçə gid dayanır ki, ona yaxınlaşsın 4 sent uzadaraq sizi yaxın ərazilərdə yerləşən ayaqyoluya aparmağını rica edəsiniz.

18. Növbə saxlayan - müxtəlif yerlərdə növbə saxlamaq üçün xüsusi şirkətlərə zəng vuraraq növbədə durmaq üçün bir şəxsi yollamağı rica edirsiniz. Və həmin ünvana gedən insan sizin yerinizə növbədə dayanır, nəticə əldə etmək üçün lazım gələrsə, savaşırsınız da. Saati 40 dollardır.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

17 azərbaycanlı tələbə Çin universitetlərində təhsil alacaq

Çin Xalq Respublikası ali təhsil müəssisələrində 2016-2017-ci tədris ili üzrə təhsil almaq üçün azərbaycanlı tələbələrin seçimi başa çatıb.

Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, "Azərbaycan Təhsil Nazirliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Təhsil Nazirliyi arasında 2016-2019-cu illər üçün təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş" çərçivəsində aparılmış seçimlərin nəticələrinə əsasən, 17 tələbə Çinin "Beijing Normal University", "University of Science and Technology Beijing", "Central China Normal University", "Shanghai University of Finance and Economics", "Sun Yat-Sen Univer-

sity", "Harbin Engineering University" və digər ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq hüququ qazanıb.

Həmin tələbələr Beynəlxalq münasibətlər, Hüquq, İqtisadiyyat, Kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatı və idarəetməsi, Kompüter elmləri və

texnologiyaları, Sosial inkişaf və ictimai siyasət, Geologiya mühəndisliyi, Pedagogika və digər ixtisas istiqamətləri üzrə bakalavriat (3 nəfər), magistratura (12 nəfər) və doktorantura (2 nəfər) səviyyələri üzrə təhsil alacaqlar.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 174 (6495) 10 avqust 2016

Saqqal kişini 8 yaş qocaldır

İngiltərədə aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, saqqal kişini 8 yaş qocaldır. Məşhur ingilis jurnallarının birində məşhurların saqqallı və saqqalsız şəkilləri yayılıb. Şəkillərə baxıldığı zaman məlum olur ki, insanlar saqqal saxladığı zaman olduqlarından 5-8 yaş daha yaşlı görünürlər.

Özünə taxtadan dost düzəltdi

Ukraynada yaşayan Dmitri Balandin adlı kişi evdə tək yaşamaqdan bezdiyi üçün özünə dost düzəltmək qərarına gəlib. D.Balandin kiçik taxtalardan kukla düzəldib. Dmitrinin kukla hazırlaması tam 6 ay vaxt alıb. Nəticədə Cyclon adlı taxta kuklamı hazırlayıb. D.Balandin taxta kuklası haqqında bu sözləri deyib: "Necə ki, uşaqlar oyuncaq kuklalarla oynayır, mən də Cyclonla oynayırdım. O, mənim ən sevimli məşğuliyyətimdi. İndi Cyclonun qız variantını düzəltmək istəyirəm. Daha sonra onların uşaqlarını düzəldib çatışa çıxaraçağam".

Bankaya "ruh qoyub", 51 dollara satır

Son zamanlarda internet mağazalarında qeyri-adi mallar satışa çıxarılır. Haber365.com saytının xəbərinə görə, Amerikada yaşayan bir şəxs evində ruhlarnı gözdüyünü deyib. O, kimə məxsus olduğunu bilmədiyi ruhu bir vedrədə gizlədib və "eBay" adlı internet mağazasında satışa çıxarıb. 7 gün satışda qaldıqdan sonra qiyməti 51 dollar olan ruh kimliyi bəlli olmayan bir şəxs tərəfindən alınıb. Lakin ruhu alan şəxs onun pulunu ödəməyəcəyini bildirib.

Siqareti atandan sonra kökəliрсən, çünki...

Avstriyanın "Der Standard" qəzeti İsveçrə alimlərinin siqareti atan insanların kökəlmə səbəbləri ilə bağlı apardıqları elmi araşdırmasının nəticələrini dərc edib.

Redaksiya məqaləsində siqaretlə vidalaşanların 80 faizinin ortalama 7 kq (2.2 faiz) kökəldiyi qeyd edilir. Sən demə, çəki artımı həтта qidalanmanı (kalorini) tütün asılılığı dövrü ilə müqayisədə azaldıqda da bəş verir.

Alimlərin fikrincə, artım bağırsağın bakterial mühitindəki dəyişikliklərlə bağlıdır. Bəlli olub ki, təzəcə siqaretlə vidalaşan insanların bağırsağında kök insanların bağırsağ florasında dominantlıq edən bağırsağ ştamplarının miqdarı artır.

"Görünür, yeni bakterioloji flora daha effektiv sərfini təmin edir", - deyə alimlər qənaətə gəliblər.

Xəstənin mədəsindən narkotik çıxdı, həkim oğurladı

Rusiyanın Sibir bölgəsindəki bir xəstəxanada çalışan cərrah xəstənin mədəsindən narkotik oğurladığı üçün həbs edilib. Narkotik maddə satmaqda şübhəli bilinən bir nəfər nəzarətə götürülüb. Müayinələr nəticəsində məlum olub ki, o, kiçik paketlərdə olan narkotik maddəni mədəsində gəzdirir. Polislər əməliyyat yolu ilə kişinin mədəsindəki narkotik maddəni çıxarılmasına qərar veriblər. Narkotik maddəni onun mədəsindən çıxaran həkim isə oğurluğa əl atıb. O, narkotik maddələrin bir hissəsini polislərə təslim etsə də, bir hissəsini gizlədib. Əməliyyatxanadakı gizli kamera görüntülərinə baxan polislər cərrahı həbs ediblər. Hazırda rus cərrah həbsdə saxlanılır. Onun 15 il müddətində azadlıqdan məhrum edilməyi gözlənilir.

Məlumat üçün bildirik ki, Rusiyada 8 milyon nəfər narkotik maddədən istifadə edir. Onlardan 150 min nəfəri narkotik maddədən istifadə etdiyi üçün həbs edilib.

Bu balığın uzunluğu 5.5 metrdir

Amerikada bu günə qədər ən az görülən balıqlardan olan kağız balığı tapılıb. Balığı dənizin dibinə səyahət edən dalğıcılardan biri görüb. Adı açıqlanmayan şəxs dənizin yüzürlə metr dərinliyində kağız balığını tapıb. O, qeyri-adi balıq haqqında ətrafdakılara məlumat verdikdən sonra bir neçə dalğıcı eyni vaxtda dənizin dibinə enib və balığı çıxarıblar. Uzunluğu 5,5 metr olan balığı görən onlarla şəkil çəkdirmək üçün toplaşmışlar.

Məlumat üçün bildirik ki, kağız balıqlarının uzunluğu 15 metrə qədər ola bilər. Onlar dənizin min metr dərinliklərinə qədər gedib çıxırlar. 1996-cı ildə San Diego Kaliforniya sahillərində uzunluğu 7 metr olan kağız balığı tapılıb.

QOÇ - Saat 15-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı müddətdə isə ehtiyatlı olun. Axşam saatlarını evdə keçirməyə çalışın.

BUĞA - Qarşınızda duran bu mistik təqvimdə yalnız işgüzarlığınızı artırmalısınız. Yeni işlərə başlamaq haqqında sövdələşmələr aparın. Çünki bu addım böyük perspektivlərdən xəbər verir.

ƏKİZLƏR - Müəmmal bir tarixdir. Özü-nüzlə bağlı situasiyaları nəzarətdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşsınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

XƏRÇƏNG - Daxili gərginliyinizi xeyli sən-giyəcək. Bu isə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlərin gəlməsinə səbəb ola-caq. Həlli mürəkkəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yaraşmır.

ŞİR - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamların müdaxilələrinə fikir verməyin. Bürcünüzün "hakimiyyət-də" olduğu bu gözəl gündə enerjinizi boş şeylərə görə itirməyin.

QIZ - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhhətinizə fikir verin.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir gün yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə alma-saq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə üreyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz göz-lənilir.

ƏQRƏB - Maraqlı yeniliklərə hazır olun. Bütün göstəricilər güclü olacağımdan, təx-minən on günün işini görəcəyinizdən xəbər verir. Amma bu proseslər daha çox nahaardan sonraya təsadüf edəcək.

OXATAN - İştirakçısı olduğunuz proseslə-ri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işlərə meyl etməsəniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

OĞLAQ - Avqustun bu qəribə günü hamı-dan çox sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qaza-na bilersiniz.

SÜTÖKƏN - Taleyüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyət-sizlik etməyin.

BALIQLAR - Proseslərin inkişafı mənfi istiqamətdə cərəyan edə bilər. Bu səbəbdən bəzi məsələlərdə ehtiyatlı olmalısınız. Günor-tadan sonra nüfuzlu və etibarlı adamlarla gö-rüşməyiniz vacibdir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Anası imtina elədiyi fil balası 5 saat ağladı

Çinin Şandoq bölgəsində dünyaya gələn fil hər kəsi heyətləndirib. Balaca fil dünyaya gəldikdən sonra anası onu ayaqlayıb. Əvvəlcə ana filin bilmədən balasını ayaqladığını düşü-nüblər və onu uzaqlaşdırıblar. Bir neçə saat sonra yenidən doğulmuş fili yenidən anasını yanına aparıblar. Ana fil bu dəfə də balasını təkilməyə başlayıb. Anası tərəfindən rədd edildiyini hiss edən balaca fil 5 saat dayanmadan ağlayıb. Balaca filin dayanmadan ağlaması ətrafdakıların da ağlamasına səbəb olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.